

ARS TRANSLATORICA X

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра романо-германської філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

ARS TRANSLATORICA

ВИПУСК
X

На честь 85-річчя РДГУ

РІВНЕ - 2025

УДК 81'255.2

A 80

Ars Translatorica: зб. перекладів / Упорядники: О.В. Константинова, О.П. Демиденко. Рівне: РДГУ, 2025. Вип. 10. 125 с.

A 80 Ars Translatorica: The Collection of Translations / Compilers: O.V. Konstantinova, O.P. Demydenko. Rivne: RSUH, 2025. Issue 10. 125 p.

У збірник увійшли українські переклади з невеликих художніх, публіцистичних, поетичних творів або уривків з них англійською, іспанською, німецькою, польською, французькою та мовою скотс, а також переклади української поезії французькою мовою. Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами перекладознавства.

The Collection includes Ukrainian translations of English, Spanish, German, Polish, French and Scots pieces of fiction, poetry, and journalism, as well translations of Ukrainian poetry into French. The Collection is intended for a wide circle of admirers of the theory and practice of translation.

УДК 81'255.2

Редакційна колегія:

Головний редактор – Деменчук О.В., д-р філол. наук, професор.

Відповідальні редактори – Константинова О.В., канд. філол. наук, доцент;
Демиденко О.П., канд. пед. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Аладько Д.О., канд. філол. наук, доцент; Калініченко М.М., канд. філол. наук, доцент; Кучма Т.В., канд. філол. наук, доцент; Орел І.І., канд. філол. наук, доцент; Тарасюк Н.Ю., канд. філол. наук, доцент; Чеберяк А.М., канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 24.04.2025 р.)

©Автори публікацій, 2025

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

©Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2025

Обкладинку створено за допомогою III-генератора зображень Midjourney

ПЕРЕДМОВА

Ювілейний десятий збірник перекладів «ARS TRANSLATORICA» присвячено 85-річчю Рівненського державного гуманітарного університету.

Мета видання – підтримка перших перекладацьких кроків студентства й учнівської молоді. Майбутні перекладачі спробували свої сили в перекладі текстів різних стилів і жанрів, творів сучасних письменників і минулих періодів. До цього річного випуску увійшли переклади з невеликих художніх, публіцистичних, поетичних та дитячих творів або уривків з них. Колекція збірника поповнилася перекладами текстів різноманітної тематики з англійської, іспанської, німецької, польської, французької мов та шотландської рівнінної мови (скотс), а також перекладами української поезії французькою мовою.

Щиро дякуємо вам, любителі перекладу й професійні перекладачі за багаторічну підтримку збірника: Дмитро Аладько, Марія Балабанова, Наталія Бельченко, Леся Бондар, Жанна Буць, Кіра Верещагіна, Роман Гульцьо, Ольга Демиденко, Святослав Зубченко, Михайло Калініченко, Оксана Кіндратюк, Мирослава Кирильчук, Тамара Кирпита, Роман Клочко, Вікторія Куликова, Льоля Кошарнівская, Марія Кравцова, Ганна Кришталюк, Оксана Кротюк, Віктор Марач, Єлизавета Михайлова, Ольга Науменко, Олександр Одрін, Олена О'Лір, Наталка Прокопчук, Андрій Рижков, Ольга Смольницька, Олена Степанюк, Юлія Токар, Дарія Хохель, Світлана Шаркова, Лілія Школяр, Валерій Яковчук.

**Редколегія збірника
«Ars Translatorica»**

ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

<i>Jane Austen</i>	Ольга Васильюк	
PRIDE AND PREJUDICE	ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ (уривок).....	7
<i>Diana Gabaldon</i>	Дарина Виногородська	
A LEAF ON THE WIND OF ALL HALLOWS	ЛИСТОК НА ВІТРІ (уривок).....	11
<i>Alan Alexander Milne</i>	Олександра Купчишина	
THE PRINCESS AND THE APPLE-TREE	ПРИНЦЕСА ТА ЯБЛУНЯ	14
<i>Generated by ChatGPT</i>	Ольга Мацюк	
THE BLUE-RINSE WALTZ	ВАЛЬС ІЗ БЛАКИТИМ ПОЛИСКОМ	17
<i>Matt Wilson</i>	Юлія Мельник	
THE FIGHTING TEMERAIRE...	ОСТАННІЙ РЕЙС «ТІМІРЕРА»... ..	19
<i>Michelle Waitzman</i>	Валерія Пашинська	
FIVE TIPS...	П'ЯТЬ ПОРАД... ..	23
<i>Roald Dahl</i>	Анастасія Семененко	
THE PIG	СВИН	27
<i>John Keats</i>	Ольга Смольницька	
THIS LIVING HAND...	ЦЯ ТЕПЛА ТА ІЩЕ ЖИВА РУКА... ..	30
<i>Francis Ledwidge</i>	Ольга Смольницька	
IRELAND	ІРЛАНДІЯ.....	31
<i>Charles Dickens</i>	Олександра Стасюк	
THE CHILD'S STORY	ДИТЯЧА ІСТОРІЯ (уривок).....	32
<i>Miranda Sun</i>	Олександра Стасюк	
IF I HAVE TO BE HAUNTED	ЯКЩО МЕНІ НЕ ДАВАТИМУТЬ СПОКОЮ ПРИВИДИ (уривок)	36
<i>Dan Brown</i>	Оксана Степанчук	
DIGITAL FORTRESS	ЦИФРОВА ФОРТЕЦЯ (уривок)	39
	Анастасія Стибленко	
<i>Richard Alderson</i>	Світлана Безкоровайна	
HOW TO CHANGE CAREER...	ЯК ЗМІНИТИ КАР'ЄРУ... ..	46

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

<i>Gabriela Mistral</i>	Віктор Марач	
RONDA DE LOS AROMAS	ДУХМЯНИЙ ХОРОВОД.....	58
<i>Gabriela Mistral</i>	Віктор Марач	
LA ESPERA INÚTIL	МАРНЕ ЧЕКАННЯ.....	60

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

<i>Kirstin Schwab</i>	Олена Степанюк	
SHIFTING BASELINES	SHIFTING BASELINES	64
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
BALLADE VON DER LICHTMALEREI	БАЛАДА ПРО ЖИВОПИС СВІТЛОМ.....	66
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
TROST IM GEDICHT	ЗАСПОКОЄННЯ У ВІРШІ	67
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
DAS DUNKEL	ТЕМРЯВА.....	68

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

<i>Zbigniew Herbert</i>	Олена Степанюк	
PAN COGITO O POSTAWIE WYPROSTOWANEJ	ПАН КОЇТО ПРО НЕЗЛАМНІСТЬ.....	72
<i>Zbigniew Herbert</i>	Олена Степанюк	
PRZESŁANIE PANA COGITO	ПОСЛАННЯ ПАНА КОЇТО	77

ПЕРЕКЛАДИ З МОВИ СКОТС

<i>Robert Louis Stevenso</i>	Віктор Марач	
THE SPAEWIFE	БОРОЖКА.....	80
<i>Scottish ballad</i>	Ольга Смольницька	
BROWN ADAM	СМАГЛИЙ ЕДАМ	82

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

<i>Bernard Werber</i>	Тетяна Карпюк	
LE CHANT DU PAPILLON	СПІВ МЕТЕЛИКІВ	87
<i>Amélie Nothomb</i>	Тетяна Карпюк	
L'HYGIÈNE DE L'ASSASIN	ГІГІЄНА ВБИВЦІ.....	91
<i>Haruki Murakami</i>	Олександр Якимчук	
KAFKA SUR LE RAVAGE	КАФКА НА БЕРЕЗІ.....	100

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

<i>Ліна Костенко</i>	Аріна Бородіна	
МІЙ ПЕРШИЙ ВІРШ НАПИСАНИЙ В ОКОПІ	MON PREMIER POÈME A ÉTÉ ÉCRIT DANS UNE TRANCHEE	106
	Вікторія Костира	
	MON PREMIER POÈME ÉCRIT DANS LA TRANCHEE	108
<i>Ліна Костенко</i>	Анастасія Наливайчук	
КРИЛА	LES AILES.....	109
	Артур Паламарчук	
	LES AILES	111

	<i>Єлизавета Савчук</i> LES AILES	112
	<i>Любомир Столащук</i> LES AILES	113
	<i>Ірина Сулим</i> DES AILES.....	114
<i>Ліна Костенко</i> НАВШПИНЬКИ ПОВЕРТАЮСЯ В ТІ ДНІ	<i>Олеся Позняк</i> SUR LA POINTE DES PIEDS, JE RETOURNE À CES JOURS	115
	<i>Анна Троценко</i> SUR LA POINTE DES PIEDS, JE REVIENS À CES JOURS.....	116
	<i>Міланья Черненко</i> JE REVIENS EN SES JOURS TRÈS DOUCEMENT.....	116
	<i>Анастасія Юрчук</i> JE REVIENS VERS CES JOURS-LÀ TOUT DOUCEMENT.....	117
ПРИМІТКИ		118
ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ		122

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Jane Austen

PRIDE AND PREJUDICE

Chapter 1

Excerpt

It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife.

However little known the feelings or views of such a man may be on his first entering a neighbourhood, this truth is so well fixed in the minds of the surrounding families, that he is considered the rightful property of some one or other of their daughters.

«My dear Mr. Bennet,» said his lady to him one day, «have you heard that Netherfield Park is let at last?»

Mr. Bennet replied that he had not.

«But it is,» returned she; «for Mrs. Long has just been here, and she told me all about it.»

Mr. Bennet made no answer.

«Do you not want to know who has taken it?» cried his wife impatiently.

«You want to tell me, and I have no objection to hearing it.»

This was invitation enough.

«Why, my dear, you must know, Mrs. Long says that Netherfield is taken by a young man of large fortune from the north of England; that he came down on Monday in a chaise and four to see the place, and was so much delighted with it, that he agreed with Mr. Morris immediately; that he is to take possession before Michaelmas, and some of his servants are to be in the house by the end of next week.»

«What is his name?»

«Bingley.»

«Is he married or single?»

«Oh! Single, my dear, to be sure! A single man of large fortune; four or five thousand a year. What a fine thing for our girls!»

«How so? How can it affect them?»

«My dear Mr. Bennet,» replied his wife, «how can you be so tiresome! You must know that I am thinking of his marrying one of them.»

«Is that his design in settling here?»

«Design! Nonsense, how can you talk so! But it is very likely that he MAY fall in love with one of them, and therefore you must visit him as soon as he comes.»

«I see no occasion for that. You and the girls may go, or you may send them by themselves, which perhaps will be still better, for as you are as handsome as any of them, Mr. Bingley may like you the best of the party.»

«My dear, you flatter me. I certainly HAVE had my share of beauty, but I do not pretend to be anything extraordinary now. When a woman has five grown-up daughters, she ought to give over thinking of her own beauty.»

«In such cases, a woman has not often much beauty to think of.»

«But, my dear, you must indeed go and see Mr. Bingley when he comes into the neighbourhood.»

«It is more than I engage for, I assure you.»

«But consider your daughters. Only think what an establishment it would be for one of them. Sir William and Lady Lucas are determined to go, merely on that account, for in general, you know, they visit no newcomers. Indeed you must go, for it will be impossible for US to visit him if you do not.»

«You are over-scrupulous, surely. I dare say Mr. Bingley will be very glad to see you; and I will send a few lines by you to assure him of my hearty consent to his marrying whichever he chooses of the girls; though I must throw in a good word for my little Lizzy.»

«I desire you will do no such thing. Lizzy is not a bit better than the others; and I am sure she is not half so handsome as Jane, nor half so good-humoured as Lydia. But you are always giving *her* the preference.»

«They have none of them much to recommend them,» replied he; «they are all silly and ignorant like other girls; but Lizzy has something more of quickness than her sisters.»

«Mr. Bennet, how *can* you abuse your own children in such a way? You take delight in vexing me. You have no compassion for my poor nerves.»

«You mistake me, my dear. I have a high respect for your nerves. They are my old friends. I have heard you mention them with consideration these last twenty years at least.»

Mr. Bennet was so odd a mixture of quick parts, sarcastic humour, reserve, and caprice, that the experience of three-and twenty years had been insufficient to make his wife understand his character. *Her* mind was less difficult to develop. She was a woman of mean understanding, little information, and uncertain temper. When she was discontented, she fancied herself nervous. The business of her life was to get her daughters married; its solace was visiting and news.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА ВАСИЛЮК

Джейн Остін

ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ

Розділ перший

Уривок

Загальноприйнятою є думка, що заможний неодружений чоловік неодмінно мусить мріяти про дружину.

І не зважаючи, які міркування з цього приводу має цей самий чоловік, така думка настільки вкорінена в головах жителів нашого містечка, що, для декого, він, щойно прибуде — вже є повноправною власністю тієї чи іншої з їхніх доньок.

— Мій любий містере Беннет, — запитала якось нашого пана його дружина, — Чи ти чув? Садіба Нетерфілд Парк нарешті знайшла нових господарів!

Містер Беннет лишень відповів, що «Ні», це для нього було новиною.

— Та ба, так і є, — відповіла вона, — От щойно заходила місіс Лонг, і вона мені все про це розповіла.

На це вже відповіді від містера Беннета не пролунало.

— Та невже ж тобі не цікаво хто його зайняв? — не стрималася його дружина.

— Люба, це *ти* жадаєш мені розповісти, а я, як бачиш, лиш не чиню жодного спротиву.

Аж такого потурання його дружині було достаньо.

— Що-ж, мій любий, тобі, ще б пак, варто знати, — Нетерфілд зайняв молодий чоловік з Півночі Англії, каже місіс Лонг; він прибув в понеділок, фаетоном, та запряженим аж (!) чотирма кіньми, — аби

садибу подивитися; і так вже вона йому сподобалася, що він домовився з паном Моррісом відразу ж, на місці; вона буде його ще до Михайла, і частина його служників прибуде вже до кінця наступного тижня.

— І як же нам до нього звертатися?

— Бінглі!

— І чи він одружений?

— Ох, ні, любий! Безперечно неодружений, і при грошах: чотири, чи-то п'ять тисяч на рік. Яка то радість нашим дівчаткам!

— Яка? Як же це їх стосується?

— Мій любий пане Беннет! — відповіла його дружина, — Чи ти навмисно? Ти ж розумієш, що я жадала б аби він з однією з них одружився.

— Для цього він сюди й прибув, як я розумію?

— Прибув! Чи ти знущаєшся? Боже, яка нісенітниця. Однак, дуже ж вірогідно, що він може в одну з них закохатися! Тож ти мусиш до нього завітати, як тільки він повернеться.

— На таке, люба, не чекай. Ти ходи, з дівчатками, або, краще, відправ їх наодинці, адже ти чи не ліпша красуня, ще сподобаєшся йому більше за них.

— Любий, ти мені лестиш. Безумовно, я була, в свої часи, кралею, але я не претендую на таке звання зараз. Коли в пані вже є своїх п'ятеро дорослих доньок, їй нема потреби за власну вроду хвилюватися.

— В таких випадках, зачасту, там відпочатку не переповнює вродою, за яку можна було б хвилюватися.

— Та любий, дійсно, ти мусиш познайомитися з паном Бінглі як він з'явиться.

— Я на таке не підпишусь, запевняю тебе.

— Та подумай про своїх доньок. Яке ж то буде щастя для однієї з них! Навіть сер Вільям та леді Лукас намірені піти, і щонайменше, з тієї ж причини, адже ти знаєш, що вони новачків ніколи не відвідують. Безумовно, ти мусиш сходити. Куди ж нам самим!

— Ти надто переймаєшся, люба. Я впевнений — пан Бінглі буде дуже радий вас бачити. А я поряд з цим надішлю йому коротенького листа, що я «даю своє повне благословення на руку будь-якої його обраниці», хто б то не була з наших доньок. Хоча я таки замовляю добре словко за мою любу Ліззі.

— Не будеш ти такого робити. Ліззі нічим не краща за інших. І я впевнена, що вона й близько не рівняється в вроді до нашої Джейн, чи в простосердечності й вітливості до моєї любой Лідії. Але ж завжди ти саме її виділяєш.

— Вони нічим не вирізняюся, — відповів він, — Вони всі необізнані й живуть в своєму світі як і інші дівчатка, а от Ліззі — та кмітливіша трохи за своїх сестер.

— Ох пане Беннет, як *можеш* ти так говорити про власних дітей? Тобі певно що подобається мене дратувати. Зовсім не жалієш ти мої бідолашні нерви.

— Ти помиляєшся, кохана. Я поважаю твої нерви, дуже навіть, це ж мої старі друзі. Ти про них з турботою згадуєш вже понад двадцять років.

Наш пан Беннет був таким вже непересічним поєнанням кмітливих ремарок, стриманості, дотепного сарказму і швидкозмінності думки, що навіть двадцяти-трьох років разом його дружині було недостатньо аби зрозуміти, що коїться в його голові, що він думає насправді. Чим *вона* дихає — було легше зрозуміти. Вона була жінкою, що не любила розмовляти загадками, якій потрібно було все чітко роз'яснити, котра мало що тримала в собі та мала непередбачуваний настрій. Коли вона була незадоволена, вона нервувала. Справою її життя наразі було віддати її доньок заміж, її розрадою — походи в гості та новини.

Diana Gabaldon

A LEAF ON THE WIND OF ALL HALLOWS

Excerpt

Jerry had a bad stitch in his side, and his knee was all but useless by the time the little group of stones came in sight, a pale huddle in the light of the waning moon. Still, he was surprised at how near the stones were to the farmhouse; he must have circled round more than he thought in his wanderings.

«Right,» said the dark man, coming to an abrupt halt. «This is where we leave you.» «Ye do?» Jerry panted. «But – but you –»

«When ye came ... through. Did ye have anything on you? A gemstone, any jewellery?»

«Aye,» Jerry said, bewildered. «I had a raw sapphire in my pocket. But it's gone. It's like it –»

«Like it burnt up,» the blond man finished for him, grim-voiced. «Aye. Well, so?» This last was clearly addressed to the dark man, who

hesitated. Jerry couldn't see his face, but his whole body spoke of indecision. He wasn't one to dither, though – he stuck a hand into the leather pouch at his waist, pulled something out, and pressed it into Jerry's hand. It was faintly warm from the man's body, and hard in his palm. A small stone of some kind. Faceted, like the stone in a ring.

«Take this; it's a good one. When ye go through,» the dark man was speaking urgently to him, «think about your wife, about Marjorie. Think hard; see her in your mind's eye, and walk straight through. Whatever the hell ye do, though, don't think about your son. Just your wife.»

«What?» Jerry was gob-smacked. «How the bloody hell do you know my wife's name? And where've ye heard about my son?»

«It doesn't matter,» the man said, and Jerry saw the motion as he turned his head to look back over his shoulder.

«Damn,» said the fair one, softly. «They're coming. There's a light.» There was: a single light, bobbing evenly over the ground, as it would if someone carried it. But look as he might, Jerry could see no one behind it, and a violent shiver ran over him.

«Tannasg,» said the other man under his breath. Jerry knew that word well enough – spirit, it meant. And usually an ill-disposed one. A haunt.

«Aye, maybe.» The dark man's voice was calm. «And maybe not. It's near Samhain, after all. Either way, ye need to go, man, and now. Remember, think of your wife.»

Jerry swallowed, his hand closing tight around the stone.

«Aye. Aye ... right. Thanks, then,» he added awkwardly, and heard the breath of a rueful laugh from the dark man.

«Nay bother, mate,» he said. And with that, they were both off, making their way across the stubbled meadow, two lumbering shapes in the moonlight.

Heart thumping in his ears, Jerry turned toward the stones. They looked just like they'd looked before. Just stones. But the echo of what he'd heard in there ... He swallowed. It wasn't like there was much choice.

ПЕРЕКЛАЛА ДАРИНА ВІНОГОРОДСЬКА

Діана Геблдон

ЛИСТОК НА ВІТРІ

Уривок

У Джеррі страшенно кололо в боці, через що він ледь тримався на ногах, аж раптом вони побачили невелику групу каміння у блідому світлі спадаючого місяця. Джеррі був здивований, наскільки близько від ферми знаходилися кам'яні брили; він, очевидно, довго блукав по колу.

«Ось тут, — озвався Темний і різко зупинився, — ми тебе й залишимо».

«Серйозно? — запитав, переводячи подих, Джеррі. — Але ж, але ж ви...»

«В тебе було щось при собі, коли ти пройшов? Коштовний камінь, чи якісь прикраси?»

«Так, — збентежено відповів Джеррі, — в мене був необроблений сапфір у кишені, але його немає, він ніби якимось дивом...»

«Випарувався, — похмуро закінчив замість нього Світлий. — Добре, і тепер що?» Останнє, вочевидь, було адресовано Темному, який знервовано переступав з ноги на ногу. Обличчя його Джеррі не бачив, але рухи вказували нерішучість. Однак довго Темний не роздумував. Він поквалливо запхав руку до шкіряного мішечка на поясі, щось дістав і вдавив Джеррі в долоню. Це щось було важким і ще теплим від людського тіла. Якийсь гранований камінець, як для каблучки.

«Візьми цей, має підійти. Коли йтимеш крізь камені, — говорив Темний з натиском, — думай про свою жінку Марджорі, не відволікайся ні на що, виклич подумки її образ і йди прямо крізь них». Яка б чортівня не коїлася, навіть не згадуй про сина, думай лише про дружину».

«Що? — Джеррі ніби громом прибило. — Звідки, чорт забирай, ви знаєте ім'я моєї дружини? А про сина як дізналися?»

«Се неважливо», — сказав Темний, і Джеррі помітив, як той оглянувся через плече.

«Прокляття, — засичав Світлий. — Ось вони, пруть! Бачите вогник?»

У темряві над землею плавно колихалася поодиноким пляма світла. Здавалося, ніби її хтось ніс, але коли Джеррі впевнився, що світло рухається саме по собі, його пробрали дрижаки.

«*Tannasg*, — прошепотів Світлий. Джеррі добре було відоме це слово — воно означало «дух», зазвичай недоброзичливий. Зловісна примара.

«Так, можливо й *tannasg*, — спокійно мовив Темний, — а може й ні. Зрештою, скоро *Samhain*¹. Що б там не було, мусиш йти, і то негайно. Пам'ятай — думай лише про дружину».

Стискаючи камінь тремтячими руками, Джеррі нервово ковтнув і ніяково відповів: «А... так, точно! Тоді дякую».

Темний лише сумно розсміявся: «Та не переймайся», і вони обидва швидко пішли назад через густу стерню – дві незграбні фігури в холодному місячному світлі.

Джеррі повернувся до кам'яних брил, серце вистрибувало з грудей. Брили виглядали як і раніше. Всього лише камені. Але віддуння того, що він тут колись чув... Знову дух перехопило. Здається, вибору в нього не було.

Alan Alexander Milne

THE PRINCESS AND THE APPLE-TREE¹

ONCE upon a time there was a beautiful Princess, who loved all lovely things, and most she loved the flowers and the blossoming trees in her father's garden. Now there was a humble man called Silvio, whose business it was to tend the flowers and the trees in the King's garden, and to him also they were a never-ending happiness, because of their beauty. So it was that their love for lovely things drew them together, and Silvio loved the Princess, and sometimes they walked hand-in-hand together.

But the King was angry, for it was in his mind that the Princess should marry a greater man than this; and he came upon Silvio in the garden, and commanded him to leave that country, and never to be

¹ *Samhain*, вимова ['s'auwən'] – Савань, Савін, Самайн - кельтське свято завершення сільськогосподарських робіт. Після прийняття християнства в багатьох колишніх кельтських країнах свято поступово почало сприйматися як темне, поганське, містичне. Пізніше в цей день почали відмічати День Всіх Святих, що перетворився в деяких країнах в сучасний Хелловін.

found there again. And Silvio said, «How can I leave the garden which I love?» Whereupon the King laughed, and said, «Stay, then,» and touched him with the wand which he carried ... and in a moment there was no Silvio there, but only another apple-tree in the garden. For the King of that country was a great magician, and many were afraid of him.

The days went by, and still the Princess sought Silvio in the garden, but he did not come. So she went to her father, the King, and asked of him. And the King laughed, and said, «He was pruning an apple-tree. I did not like the way he pruned it. He will never come back.» Then the Princess said, «Which was the tree he was pruning?» And the King led her to the window, and showed her the tree. And the Princess was astonished, for she did not know that there had been an apple-tree there. And, when she was alone, she went to the apple-tree, saying, «It is the last thing which he touched;» so she touched it with her hand. And the apple-tree trembled gently, and the blossom fell upon her head. So it was on the next day, and the next....

And Summer came, but Silvio did not come, and Autumn came, and still she thought of Silvio. One day, while she was beneath the apple-tree, she cried out suddenly, «O Silvio, let me not forget you!»—and the tree shook, and an apple fell into her lap. The Princess took a little silver knife, and peeled the apple, so that the peel was unbroken, and she threw the peel over her shoulder, saying, «See whom I love!» And she looked behind her, and there was the letter «S» upon the ground. So it was upon the next day and the next. And upon the fourth day she took an apple from another tree, and the peel broke beneath her knife; and she picked a second apple, and the peel fell in this shape or that; whereupon she went quickly back to her own tree. And always an apple fell into her lap, and always it told her that it was Silvio whom she loved.

There came a day when there was only one apple upon the tree. Then was she afraid, for she said, «How shall I know whom I love when the tree is empty?» So she went near to it. Very close, then, she felt to Silvio, and he to her; and suddenly she stretched out her arms, and said, «Apple-tree, apple-tree, you have seen whom it is that I love. Send him back to me!» And she put her arms round the tree, and clung to it, crying, «Comfort me!» And it moved within her arms. Whereupon she was frightened, and drew her arms away, putting her hands before her eyes ... and when she opened her eyes, there was Silvio waiting for her, a golden apple in his hand. But there was no apple-tree.

Then Silvio said to the Princess, «Whom is it that you love?» And she said, «Silvio.» So they kissed each other. And the King, seeing them

from his window, said, «Let him marry her, for he is a greater man than I.» So they were married, and lived happily ever afterwards, walking in the garden together, hand-in-hand.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕКСАНДРА КУПЧИШИНА

Алан Александер Мілн

ПРИНЦЕСА ТА ЯБЛУНЯ

Жила-була прекрасна Принцеса, яка любила все прекрасне, а понад усе — квіти та квітучі дерева в саду свого батька. У тому ж саду працював скромний чоловік на ім'я Сільвіо, який доглядав за квітами та деревами, і для нього вони також були джерелом безмежної радості через свою красу. Їхня спільна любов до прекрасного зблизила їх, і Сільвіо покохав Принцесу, а іноді вони гуляли разом, тримаючись за руки.

Але Король розгнівався, бо вважав, що Принцеса має вийти заміж за достойнішого чоловіка. Він зустрів Сільвіо в саду і наказав йому покинути країну та ніколи не повертатися. Сільвіо відповів: «Як я можу залишити сад, який люблю?» Тоді Король засміявся і сказав: «Залишайся, якщо хочеш», — і торкнувся його своєю чарівною паличкою... і в ту ж мить Сільвіо зник, а на його місці з'явилася нова яблуня. Бо Король тієї країни був великим чаклуном, і багато хто його боявся.

Минав час, а Принцеса все шукала Сільвіо в саду, але він не з'являвся. Тоді вона пішла до батька і запитала про нього. Король засміявся і сказав: «Він обрізав яблуню, і мені не сподобалося, як він це робив. Він більше не повернеться». Тоді Принцеса запитала: «Яке саме дерево він обрізав?» І Король показав їй дерево з вікна. Принцеса здивувалася, бо не пам'ятала, щоб там була яблуня. Коли вона залишилася наодинці, то підійшла до дерева, кажучи: «Це останнє, до чого він торкався», — і доторкнулася до нього рукою. Яблуня ніжно затремтіла, і пелюстки опали їй на голову. Так було і наступного дня, і ще наступного...

Прийшло літо, але Сільвіо не з'явився, настала осінь, а вона все думала про нього. Одного дня, сидячи під яблунею, вона раптом вигукнула: «О, Сільвію, не дай мені забути тебе!» — і дерево затремтіло, а яблуко впало їй на коліна. Принцеса взяла маленький срібний ніж і почала чистити яблуко, не розриваючи шкірки, а потім кинула шкірку через плече, кажучи: «Покажи, кого я люблю!»

Вона озирнулася і побачила на землі літеру «С». Так було і наступного дня, і ще наступного. На четвертий день вона взяла яблуко з іншого дерева, але шкірка порвалася; вона взяла друге яблуко, і шкірка впала без форми. Тоді вона швидко повернулася до свого дерева. І завжди яблуко падало їй на коліна, і завжди воно показувало, що вона любить Сільвію.

Настав день, коли на дереві залишилося лише одне яблуко. Тоді вона злякалася, бо подумала: «Як я дізнаюся, кого люблю, коли дерево спорожніє?» Вона підійшла до нього дуже близько, і тоді відчула Сільвію поруч, а він — її; раптом вона простягнула руки і сказала: «Яблуне, яблуне, ти знаєш, кого я люблю. Поверни його мені!» Вона обійняла дерево і притиснулася до нього, плачучи: «Утіш мене!» І дерево затремтіло в її обіймах. Вона злякалася, відступила і затулила очі руками... а коли відкрила їх, перед нею стояв Сільвію з золотим яблуком у руці. Але яблуні вже не було.

Тоді Сільвію запитав Принцесу: «Кого ти любиш?» І вона відповіла: «Сільвію». Вони поцілувалися. І Король, побачивши їх з вікна, сказав: «Нехай вона вийде за нього заміж, бо він більший чоловік, ніж я». Отже, вони одружилися і жили довго та щасливо, гуляючи разом по саду, тримаючись за руки.

***Without authorship,
generated by ChatGPT
based on a key lexeme²***

THE BLUE-RINSE WALTZ

In a cozy parlor, by the fire's gentle glow,
A lady with silver hair, her secrets well-known,
She dons her Sunday best, a gown of faded blue,
And whispers to the mirror, «Time for something new».

Her fingers trace the comb, adorned with sapphire beads,
As memories unfurl like delicate silk threads.
The mirror reflects a life, etched in laughter lines,
And she waltzes with nostalgia, to forgotten rhymes.

The blue rinse awaits – a potion of twilight hues,
A touch of magic hidden in its cerulean brew.
She dips her weary strands, each strand a whispered tale,
Of moonlit dances, stolen kisses, and love's sweet travail.

The mirror nods approval, as azure tendrils bloom,
Silver merging with cobalt, weaving dreams in the room.
Her reflection softens, like a watercolor sky,
And she twirls, a wistful waltz, as time slips by.

The blue-rinse symphony plays on her crown,
Notes of wisdom, echoes of lost towns.
She leans into the mirror, eyes crinkled with grace,
And dances with her memories, in that quiet space.

So, raise your glass to the blue-rinse brigade,
Those silver-haired sorceresses, unafraid.
For elegance knows no age, and beauty, no bounds,
In the twilight of life, they waltz to their own sounds.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА МАЦЮК

**Без авторства,
згенеровано ChatGPT
за ключовою лексемою**

ВАЛЬС ІЗ БЛАКИТНИМ ПОЛИСКОМ

Де мерехтливий вогник у затишній вітальні –
Сивоволоса жінка пригадує всі тайни.
В недільному вбранні, в сукні небесно-синій,
Шепоче дзеркалу: «Час оновити силу».

Вона торкає гребінь із сапфірових перлин,
А спогади розгортаються, мов нитки тонких тканин.
У дзеркалі – життя, у зморшках сміх дзвенить,
І з ностальгією вальсує під забуту мить.

Чекає блакитна фарба – трунок сутінкових снів,
Чарівна сила в таємниці небесних її тонів.
Торкає втомлені пасма – кожне, мов тихий знак
Про нічні танці, поцілунки й любовний шлях.

Дзеркало схвально киває, коли синява ожива,
Срібло з кобальтом єднається, мрія в кімнаті пливе жива.
Відображення м'якне, мов акварельні небеса,
І у вальсі кружляє вона, поки спливає краса.

Грає на скронях симфонія блакитних нот,
Мудрість і відлуння зниклих місць і турбот.
Вона до дзеркала схиляється з добротою очей
І танцює зі спогадами в тиші, без людей.

Тож піднесімо келих за цих чарівниць сивин,
За тих, хто не боїться літ і змін.
Бо елегантність віку не знає, краса – без оков,
У призерку життя вони вальсують знов.

Matt Wilson

THE FIGHTING TEMERAIRE: WHY JMW TURNER'S GREATEST PAINTING IS SO MISUNDERSTOOD³

As museums around the world celebrate the 250th birthday of JMW Turner, it's time to reappraise his beloved and celebrated painting, *The Fighting Temeraire*.

JMW Turner's *The Fighting Temeraire* became a national celebrity when it was first unveiled in 1839, and its fame has endured to the present day. It was once voted Britain's favourite painting and currently features on £20 banknotes. But the widely accepted interpretation of this iconic painting's message might, in fact, contradict Turner's true intentions.

The «Temeraire» of the title refers to a 98-gun warship of the British Navy, which is depicted in the painting's background. It was a hero in Britain's defence against France during the Napoleonic Wars, but it caught the nation's attention in 1838 when it was dismantled and its parts sold off. Turner's painting depicts this once-mighty gladiator of the seas being towed down a burnished River Thames by a much more recently invented steam-powered tugboat.

A brief segment in the 2012 James Bond film *Skyfall* captures a popular view about the painting. In the scene, Bond (Daniel Craig) meets Q (Ben Whishaw), his new head of research and development, in London's National Gallery, and they sit in front of *The Fighting Temeraire*. «It always makes me feel a little melancholy», says the young, tech-savvy Q, in a pointed jibe to 007, an old-school field agent. «A grand old warship being ignominiously hauled away for scrap.»

This echoes the widely held belief that the painting evokes a sense of nostalgia and faded national glory. According to this view, the ghostly *Temeraire* is the painting's heroine, and the tugboat its villain. In the 19th Century, the English writer William Makepeace Thackeray referred to the smaller vessel as «a little, spiteful, diabolical steamer» and the American novelist Herman Melville called it «a pygmy steam-tug» by comparison to the «Titan *Temeraire*».

You can see why Turner's original audience may have 20ecency2020io with the humbled HMS *Temeraire* and been saddened by her fate. Back in 1804, she had played a critical role in blockading French ports and defending the British coast. But her finest moment came on the afternoon of 21 October 1805, in the Atlantic Ocean, just off the coast of south-west Spain.

At this pivotal hour, the Battle of Trafalgar, a deadly sea battle between the British Royal Navy and the combined fleets of Spain and France, was at its climax. Admiral Lord Nelson's flagship HMS *Victory* had led the attack but was being 20ecency20 by the French vessel *Redoubtable*. Then, out of the cannon smoke, surged HMS *Temeraire*, followed by a war-hungry flotilla of British vessels. The *Temeraire* blasted the *Redoubtable* with her guns and endured a hailstorm of cannon volleys in return – an onslaught that lacerated the ship and spattered her decks with blood. But like a stalwart prize-fighter, the *Temeraire* weathered the bout. She valiantly protected her flagship and played a vital part in the British navy's ultimate victory in the Battle of Trafalgar.

ПЕРЕКЛАЛА ЮЛІЯ МЕЛЬНИК

Метт Вілсон

**«ОСТАННІЙ РЕЙС «ТІМІРЕРА»: ЧОМУ НАЙВИДАТНІШУ
КАРТИНУ ДЖОЗЕФА МЕЛЛОРДА ВІЛЬЯМА ТЕРНЕРА
ДОСІ НЕ РОЗУМІЮТЬ**

У той час, як музеї по всьому світу відзначають 250-річчя з дня народження Вільяма Тернера, варто переосмислити його улюблену і відому картину «Останній рейс «Тімірера» (The Fighting Temeraire).

Картина Д.М.В. Тернера «Останній рейс «Тімірера» стала національною принадою одразу, як її вперше виставили у 1839 році, і її популярність не згасає до сьогоднішнього дня. Колись найулюбленіша картина Британії, сьогодні вона зображена на банкноті номіналом 20 фунтів стерлінгів. Однак загальноприйняте трактування головної ідеї цієї культової картини, здається, суперечить справжнім задумам Тернера.

«Тімірер» у назві картини відсилає нас до 98-гарматного військового корабля британського флоту, що його зображено на задньому плані картини. Цей корабель був символом оборони Британії проти Франції під час Наполеонівських війн, але привернув увагу громадськості у 1838 році під час демонтажу, коли його частини розпродавалися на аукціоні. На картині Тернера зображено, як цього колись могутнього морського гладіатора тягне по сяючій Темзі нещодавно винайдений буксир з паровим двигуном.

У короткому уривку з фільму про Джеймса Бонда «007: Координати «Скайфолл» 2012 року озвучено популярну думку про цю картину. У цій сцені Бонд (Деніел Крейг) зустрічається в Лондонській Національній галереї з К'ю (Бен Вішоу), своїм новим керівником відділу досліджень і розробок. Вони сидять перед картиною «Останній рейс «Тімірера». «Це завжди викликає у мене легке почуття меланхолії», - каже юний, технічно обізнаний К'ю. Його слова є гострою насмішкою над 007 про вік, оскільки той є агентом минулого покоління. «Великий старий військовий корабель ганебно буксирують на металобрухт».

Такий вислів перегукується з поширеною думкою про те, що картина викликає почуття ностальгії та згаслої народної слави. Відповідно до цього бачення, примарний «Тімірер» є героєм картини, а буксир – лиходієм. У XIX столітті англійський письменник Вільям Мейкпіс Текерей назвав менший корабель «маленьким, злим, диявольським пароплавом», а американський письменник Герман Мелвілл – «карликовим буксиром», порівнюючи його з «Титаном Тімірер».

Тепер зрозуміло, чому перші шанувальники картини Тернера співчували покірному кораблю «Тімірер» і були засмучені його долею. У 1804 році корабель відіграв вирішальну роль у блокаді французьких портів і захисті британського узбережжя. Однак його визначний момент настав у другій половині дня 21 жовтня 1805 року в Атлантичному океані, неподалік від узбережжя південно-західної Іспанії.

У цю вирішальну годину Трафальгарська битва, смертельна морська битва між британським королівським флотом і об'єднаними флотами Іспанії та Франції, досягла свого апогею. Флагманський корабель адмірала лорда Нельсона «Перемога» вів атаку, проте був підданий обстрілу з боку французького корабля «Редутабль». Тоді з гарматного диму виринув корабель «Темірер», а за ним – сповнена жаги до битви флотилія британських кораблів. «Темірер» розстріляв «Редутабль» з гармат і витримав шквал гарматних залпів у відповідь – атаку, яка розірвала корабель на шматки і окропила його палубу кров'ю. Втім, як справжній борець за перемогу, «Темірер» вистояв у цій битві. Він відважно захистив флагманський корабель і відіграв життєво важливу роль в завершальному бою за перемогу британського флоту в Трафальгарській битві.

Michelle Waitzman

FIVE TIPS FOR CREATING A NEWSLETTER PEOPLE WILL ACTUALLY READ⁴

Marketing experts have been telling business owners and solopreneurs for years that a newsletter mailing list is their most precious marketing tool.

So you start a newsletter. You try to sign up as many people as possible. You wait for those people to buy your product or become your clients. Mostly, they don't. If your newsletter doesn't inspire your readers to act, you're just wasting your time and energy.

Statistics on how many people even open an email newsletter vary from around 30 to 35 per cent on average.

Here are five tips to increase the number of people who read your newsletter and find it useful, which makes them more likely choose your products or services over others'.

1. Make your subject line short, relevant and specific

You probably see emails in your inbox all the time with vague teaser subject lines like "Explosive savings ahead" or "This one trick will double your profits!" They have lots of emojis too, for added attention. I don't know about you, but I send those emails straight to my trash folder.

Give people a good reason to open your newsletter by telling them what's inside! Make your subject line specific to that issue of the newsletter (don't just use the name of the newsletter). Tell them the theme you're exploring in that issue or the subject of one of the articles.

2. Get to the good stuff right away

A long-winded introduction at the start of your newsletter ignores readers' needs. If you have a lot of articles, start with a table of contents (linked to each article) to take readers straight to the content they most want to read. An opening blurb with one or two sentences about what you've been up to lately is a nice way to bond with readers, but anything longer makes your newsletter about you and not about what your readers want and need.

3. Design for skimming

When something lands in readers' inboxes, they spend only a few seconds deciding whether it's worth reading. That's why newsletters need to be easy to skim. Readers will want to quickly see whether you're talking about topics that interest them.

Some easy ways to do this include:

using large, bold headings that describe the article having a predictable order for your articles so regular readers know what to expect leaving white space between each article using visuals (photos or graphics) that are directly relevant to the article.

4. Keep newsletter articles short

A newsletter article should be a quick read, not an in-depth exploration of a topic. Try to keep it to three paragraphs at most. And by paragraph, I mean no more than four sentences. Nothing turns away online readers faster than a wall of text.

If you want to write something more detailed, consider making it a blog post or LinkedIn article. You can redirect readers to the long-form version with a link in your newsletter.

5. Use links

Give your readers the option to find out more about the topics of your articles. Embed links to your sources or list helpful resources on a particular topic. Newsletters can only cover a topic at surface level, so your readers will appreciate you making it easy for them to learn more. Before you include a link, have a good look at the website you're pointing to and make sure you're comfortable endorsing it. Your readers will assume you are presenting that source as trustworthy and credible.

Final thoughts

Newsletters are a valuable tool for building strong relationships between businesses and their potential and current clients. Whether you're writing one for your own business or editing one for a client, these tips should help improve your results.

ПЕРЕКЛАЛА ВАЛЕРІЯ ПАШИНСЬКА

Мішель Вайцман

П'ЯТЬ ПОРАД ДЛЯ СТВОРЕННЯ РОЗСИЛКИ НОВИН, ЯКУ ДІЙСНО ЧИТАТИМУТЬ

Маркетологи вже багато років наголошують власникам бізнесів та підприємцям на тому, що список розсилки новин є найціннішим інструментом маркетингу.

Отже, ви запускаєте розсилку. Намагаєтесь оформити підписку якомога більшої кількості людей. Ви очікуєте, що вони куплять ваш товар або стануть вашими клієнтами. Здебільшого це не так. Якщо ваша розсилка не спонукає читачів до дії, ви просто витрачаєте час та енергію дарма.

За статистикою, в середньому листи з розсилкою відкривають 30-35% людей. Ось п'ять порад, які зроблять розсилку корисною читачам, що допоможе збільшити їхню кількість і, відповідно, ймовірність того, що люди оберуть саме ваші товари чи послуги.

1. Пишіть тему листа коротко, по суті, конкретно

У вашій скриньці, напевно, часто з'являються листи з розмитими «клікбейтними» заголовками на кшталт: «Шалені знижки вже тут» або «Цей трюк подвоїть ваш дохід!». І ще купа емодзі для привернення уваги. Не знаю як ви, а я такі листи відразу відправляю в кошик.

Дайте людям чітку причину відкрити лист — скажіть їм, що саме вони знайдуть усередині. Тема має відображати зміст саме цього випуску (а не просто назву розсилки). Вкажіть головну тему або одну з найцікавіших статей.

2. Починайте одразу з найважливішого

Довге вступне слово і «ліричні відступи» — це не те, чого потребує читач. Якщо ви маєте багато статей, почніть із короткого змісту (з посиланнями на кожную), щоб читачі могли одразу перейти до того, що їм цікаво. Невеликий абзац про те, що нового у вас відбулося, — чудовий спосіб встановити контакт, але не більше декількох речень. Не перетворюйте лист на розповідь про себе, без корисної та потрібної інформації для читача.

3. Робіть формат зручним для прочитання

Коли лист потрапляє до поштової скриньки, люди витрачають лише кілька секунд, щоб вирішити, чи варто його читати. Саме тому розсилка має бути зручною для швидкого перегляду. Читачі захочуть швидко побачити, чи є теми, які їх цікавлять.

Кілька простих способів це зробити:

- великі жирні заголовки, що описують зміст;
- передбачувана структура — щоб постійні читачі знали, чого очікувати;
- достатньо вільного простору між блоками;
- візуальні елементи (фото або графіка), що підкреслюють зміст.

4. Робіть статті короткими

Стаття в розсилці має бути для швидкого читання, а не глибоким дослідженням теми. Намагайтеся обмежити її максимум трьома абзацами. І під абзацом я маю на увазі не більше чотирьох речень. Ніщо так швидко не відштовхує онлайн-читачів, як суцільна стіна тексту.

Якщо ви хочете написати щось більш детальне, подумайте про те, щоб зробити це дописом у блозі або статтею на LinkedIn. Ви можете перенаправити читачів на повну версію за допомогою посилання у вашій розсилці.

5. Додавайте посилання

Надайте своїм читачам можливість дізнатися більше про теми ваших статей. Вставляйте посилання на ваші джерела або перелічуйте корисні ресурси з певної теми. Розсилки можуть лише поверхнево охоплювати тему, тому ваші читачі оцінять, якщо ви полегшите їм можливість дізнатися більше. Перш ніж додавати посилання, уважно перегляньте вебсайт, на який ви посилаєтеся, і переконайтеся, що ви готові його рекомендувати. Ваші читачі вважатимуть, що ви представляєте це джерело як надійне та авторитетне.

Насамкінець

Розсилки є цінним інструментом для побудови міцних відносин між бізнесом та його потенційними та поточними клієнтами. Незалежно від того, чи пишете ви її для власного бізнесу, чи редагуєте для клієнта, ці поради повинні допомогти покращити ваші результати.

Roald Dahl

THE PIG

In England once there lived a big
A wonderfully clever pig.
To everybody it was plain
That Piggy had a massive brain.
He worked out sums inside his head,
There was no book he hadn't read.
He knew what made an airplane fly,
He knew how engines worked and why.
He knew all this, but in the end
One question drove him round the bend:
He simply couldn't puzzle out
What LIFE was really all about.

What was the reason for his birth?
Why was he placed upon this earth?
His giant brain went round and round.
Alas, no answer could be found.
Till suddenly one wondrous night.
All in a flash he saw the light.
He jumped up like a ballet dancer
And yelled, «By gum, I've got the answer!»
«They want my bacon slice by slice
«To sell at a tremendous price!
«They want my tender juicy chops
«To put in all the butcher's shops!
«They want my pork to make a roast
«And that's the part'll cost the most!
«They want my sausages in strings!
«They even want my chitterlings!
«The butcher's shop! The carving knife!
«That is the reason for my life!»

Such thoughts as these are not designed
To give a pig great peace of mind.
Next morning, in comes Farmer Bland,
A pail of pigswill in his hand,
And piggy with a mighty roar,
Bashes the farmer to the floor...
Now comes the rather grizzly bit
So let's not make too much of it,
Except that you must understand
That Piggy did eat Farmer Bland,
He ate him up from head to toe,
Chewing the pieces nice and slow.
It took an hour to reach the feet,
Because there was so much to eat,
And when he finished, Pig, of course,
Felt absolutely no remorse.

Slowly he scratched his brainy head
And with a little smile he said,
«I had a fairly powerful hunch
«That he might have me for his lunch.
«And so, because I feared the worst,
«I thought I'd better eat him first.»

ПЕРЕКЛАЛА АНАСТАСІЯ СЕМЕНЕНКО

Роальд Дал

СВИН

Жив колись у Англії відомий Свин.
Розумний, що й ну годі, такий лише один.
Не дивина, що інтелект його не мав ніяких меж,
А втім, такого й, дійсно, більше не знайдеш.
Він обраховував майстерно числа подумки,
Невідому для нього книгу складно було б знайти.
Він знав чому літають аероплани,

І як працюють двигуни, без усілякої омани.
В кінці-кінців, тямую мав про все без ліку,
Але одне питання все ж збивало з пантелику.
Не зміг збагнути до пуття,
Про що ж було його життя.
Чому з'явився він на Божий світ?
Чому земля дала йому палкий привіт?
Його тямуща голова вже й обертом пішла.
На жаль, відповіді так і не знайшла.
Аж раптом фантастична чудернацька ніч
І вмить побачив сяйво віч-на-віч.
Здійнявся в танці, немовби балерина
І закричав несамовитою звіриною:
«Клянуся, якнайдорожче бекон мій
Продати хоче кожний лиходій!
Як смієте бажати мої ніжні відбивні
Та виставляти їх на лавки м'ясні!
Ви хочете мою свинину на печеню,
Вона буде найдорожчою частиною вечері.
Жадаєте моїх сосисок та навіть тельбухи,
А вони вам, дійсно, до снаги?!
М'ясна лавка та гострий ніж –
Сенс мого життя видніш!»
Думки такі, на диво,
Не давали спокою Свині
Настав вже й ранок, фермер Блен прийшов,
Із свинячим пійлом у руці увійшов.
Могутнім ревом, наче грім,
Свин збиває фермера із ніг.
О ні, який капосний момент,
Давайте не робитимемо на ньому акцент.
Окрім того, ви вже й зрозуміли,
Що для фермер Бленда не буде «хеппі енда».
Свин зжер його із голови й до ніг,
Ретельно пережовував шматочки так, як міг.
Години вистачило, щоб дістатися до ніг,

Але наш Свин все ж таки переміг.
Безсумнівно, як тільки він завершив частування,
Докори сумління покинули його харчування.
Повільно розумну макітру почесав
І з променистою посмішкою сказав:
«У мене було страшенне передчуття,
Що стану його трапезою оцього ж дня.
Я готувався до найгіршого на мить,
Але все ж краще з'їсти першим, як таланить».

John Keats

* * *

This living hand, now warm and capable⁵
Of earnest grasping, would, if it were cold
And in the icy silence of the tomb,
So haunt thy days and chill thy dreaming nights
That thou would wish thine own heart dry of blood
So in my veins red life might stream again,
And thou be conscience-calm'd—see here it is—
I hold it towards you.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Джон Кітс

* * *

Ця тепла та іще жива рука,
На потиск щирий здатна, – та якби
Несла могили холод крижаний,
У тебе переслідуючи дні
Та сковуючи льодом ночі сни, –
Із серця в себе виточити кров
Жадала б ти, щоб ринув жар життя
До вен моїх, – та совість заспокой:
Перед тобою ось моя рука.

Francis Ledwidge⁶

IRELAND⁷

I called you by sweet names by wood and linn.
You answered not because my voice was new,
And you were listening for the hounds of Finn
And the long hosts of Lugh.

And so, I came unto a windy height
And cried my sorrow, but you heard no wind.
For you were listening to small ships in flight,
And the wail on hills behind.

And then I left you, wandering the war
Armed with will, from distant goal to goal.
To find you at the last free as of yore.
Or die to save your soul.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Френсис Ледвідж

ІРЛАНДІЯ

Тебе я кликав лісом, урвищами див –
Не озивалась, бо мій голос був новим,
І ти вслухалася до Фіннових хортів,
До Луга виправи по всім.

І до борвійної я рушив висоти,
Ридав у горі, – та не чула вітру ти.
Бо слухала кораблики-флоти,
На пагорбах зойк самоти.

І лишив я тебе, і вернув до війни,
Озброївсь волею, з мети і до мети –

Тебе стріть вільною, як за старовини,
Чи вмерти – душу твою щоб спасти.

І зблизька, й здалеку покликала ти нас,
Щоб твій вінець знайшли ми в глибині,
Та горе: я не чув тебе в той час
В такій далечині.

Charles Dickens

THE CHILD'S STORY

Excerpt

Once upon a time, a good many years ago, there was a traveller, and he set out upon a journey. It was a magic journey, and was to seem very long when he began it, and very short when he got halfway through.

He travelled along a rather dark path for some little time, without meeting anything, until at last he came to a beautiful child. So he said to the child, "What do you do here?" And the child said. "I am always at play. Come and play with me!"

So, he played with that child, the whole day long, and they were very merry. The sky was so blue, the sun was so bright, the water was so sparkling, the leaves were so green, the flowers were so lovely and they heard such singing-birds and saw so many butterflies, that everything was beautiful. This was in fine weather. When it rained they loved to watch the falling drops, and to smell the fresh scents. When it blew, it was delightful to listen to the wind, and fancy what it said, as it came rushing from its home – where was that they wondered! – whistling and howling, driving the clouds before it, bending the trees, rumbling in the chimneys, shaking the house, and making the sea roar in fury. But, when it snowed, that was best of all; for, they liked nothing so well as to look up at the white flakes falling fast and thick, like down from the breasts of millions of white birds; and to see how smooth and deep the drift was; and to listen to the hush upon the paths and roads.

They had plenty of the finest toys in the world, and the most astonishing picture-books: all about scimitars and slippers and turbans and dwarfs and giants and genii and fairies, and blue-beards

and bean-stalks and riches and caverns and forests and Valentines and Orsons: and all new and all true.

But, one day, of a sudden, the traveller lost the child. He called to him over and over again, but got no answer. So, he went upon his road, and went on for a little while without meeting anything, until at last he came to a handsome boy. So, he said to the boy. "What do you do here?" And the boy said, "I am always learning. Come and learn with me."

So he learned with that boy about Jupiter and Juno, and the Greeks and the Romans, and I don't know what, and learned more than I could tell or he either, for he soon forgot a great deal of it. But, they were not always learning: they had the merriest games that ever were played. They rowed upon the river in summer, and skated on the ice in winter; they were active a foot, and active on horseback; at cricket, and all games at ball; at prisoner's base, hare and hounds, follow my leader, and more sports than I can think of; nobody could beat them. They had holidays too, and Twelfth cakes, and parties where they danced till midnight, and real Theatres where they saw palaces of real gold and silver rise out of the real earth, and saw all the wonders of the world at once. As to friends, they had such dear friends and so many of them, that I want the time to reckon them up. They were all young, like the handsome boy, and were never to be strange to one another all their lives through.

Still, one day, in the midst of all these pleasures, the traveller lost the boy as he had lost the child, and, after calling to him in vain, went on upon his journey. So he went on for a little while without seeing anything, until at last he came to a young man. So, he said to the young man, "What do you do here?" And the young man said "I am always in love. Come and love with me."

So, he went away with that young man, and presently they came to one of the prettiest girls that ever was seen-just like Fanny in the corner there and she had eyes like Fanny, and hair like Fanny, and dimples like Fanny's, and she laughed and coloured just as Fanny does while I am talking about her. So, the young man fell in love directly – just as Somebody I won't mention, the first time he came here, did with Fanny. Well! He was teased sometimes just as somebody used to be by Fanny; and they quarrelled sometimes – just as Somebody and Fanny used to quarrel; and they made it up, and sat in the dark, and wrote letters every day, and never were happy as under, and were always looking out for one another and pretending not to, and were engaged

at Christmastime, and sat close to one another by the fire, and were going to be married very soon all exactly like Somebody I won't mention, and Fanny!

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕКСАНДРА СТАСЮК

Чарльз Діккенс

ДИТЯЧА ІСТОРІЯ

Уривок

Якось одного разу, дуже багато років тому, жив собі мандрівник, і вирішив він піти у подорож. Шлях його був чарівним: спершу він здавався дуже довгим, а вже на півдорозі — неймовірно коротким.

Деякий час йшов мандрівник темною стежиною, не зустрічаючи на своєму шляху ані душі, аж поки не наткнувся на прекрасне дитя. Тож він заговорив до дитини: «Що ти тут робиш?» А той йому відповів: «Я завжди граюсь. Ходімо гратись разом».

Тож мандрівник грався з тою дитиною цілий день, і їм обом було дуже весело. Небесна блакить, яскраве сонце, мерехтлива вода, зелені листочки, пишні квіточки, пташиний спів та багато-багато метеликів – все навколо них було прекрасним. Так було в погожі дні. Коли ж дощило, вони любили споглядати за тим, як падають краплі, і вдихати свіжі аромати. Коли зривався вітриган, було приємно слухати його і фантазувати про те, що він говорив, коли зривався зі своєї домівки, де б та не була, свистів та завивав, гнав поперед себе хмари, гнув додолу дерева, гудів у димоходах, від нього тремтіли будинки, а море ревла від люті. Але, найкраще було, коли йшов сніг, бо ніщо не подобалось їм так, як дивитись вгору на білі пір'їнки, що густо і швидко летіли донизу, наче зривалися з тілець мільйонів білих птахів, і бачити, який гладенький і глибокий утворюється замет і слухати тишу стежок та доріг.

У них було безліч найкращих у світі іграшок і найдивовижніші книжки з картинками: про турецькі шаблі, туфлі, тюрбани, карликів, велетнів, джинів, фей, сині бороди, бобові стеблі, скарби, печери, ліси, і про Микит Кожум'як і Івасиків-Телесиків – все нове і все правдиве.

Але, раптом, одного дня мандрівник втратив дитину з виду. Він кликав і кликав його, але той не відгукувався. Тож він подався своє дорогою і трохи пройшов, не зустрічаючи ані душі, аж доки не натрапив на гарного хлопця. І він спитав юнака: «Що ти тут робиш», а той відповів «Я завжди вчусь. Ходімо, повчимось разом»

Тож мандрівник вчив разом із хлопцем про Юпітера та Юнону, про греків та римлян, і ще багато про що, і вивчили вони більше ніж я чи хтось з них може розповісти, і забули з часом чималу частину вивченого. Однак, ці двоє не завжди вчилися: вони грали в найцікавіші ігри, які коли-небудь існували. Влітку вони веслували на річці, а взимку катались на льоду. Вони багато ходили пішки і багато їздили верхи на коні, грали у крикет і у всі інші ігри з м'ячем. Грали у козаків-розбійників, у квача, повторювали один за одним і ще багато чого, що я вже і не згадаю. І ніхто не міг їх перемогти. Вони разом проводили свята, і їли святкові пироги, і танцювали до опівночі на вечірках, і бували на справжніх виставах, де на їхніх очах виростали палаци зі справжнього золота та срібла, і побачили всі чудеса світу за один раз. А що стосується друзів, у них були такі хороші друзі і було їх так багато, що я втратив лік часу рахуючи їх. Всі вони були молодими, такими ж, як і той гарний хлопець, і протягом усього життя залишались вірними одне одному.

Але, все-таки, одного дня, під час цих веселощів, мандрівник загубив хлопця, так як раніше дитину, і після марних спроб догукатись до нього, продовжив свою подорож. Тож, пройшов він трохи шляху, не зустрічаючи нікого, аж доки не натрапив на молодого чоловіка. І спитав він у парубка: «Що ти тут робиш?». А той йому відповів: «Я завжди закоханий. Ходімо закохуватись разом»

Тож він пішов разом з тим молодим чоловіком, і з часом вони прийшли до найгарнішої дівчини, яку коли-небудь бачили, і вона була схожа на Фані. У неї були очі як у Фані, і волосся як у Фані, і ямочки на обличчі як у Фані, і вона сміялась та червоніла так само, як це робила Фані, коли я про неї говорив. Молодий чоловік закохався миттєво, так як Той, кого я не згадуватиму, коли вперше приїхав сюди і закохався у Фані. Отак! Інколи його дражнили, так само як Фані дражнила того Когось. Інколи пара сварилась – так само як Хтось сварився з Фані. А потім вони мирились і сиділи в темряві разом, і писали листи одне одному щодня, і ніколи не були щасливішими, і вони завжди піклувались одне про одного, хоча і

вдавали, що не піклуються, і заручились вони на Різдво, і сиділи близько одне до одного біля каміна, і зовсім скоро мали одружитись, точно як Хтось, кого я все ще не називатиму, й Фані.

Miranda Sun

IF I HAVE TO BE HAUNTED

Excerpt

ONE

There was a ghost in the cafeteria again.

Cara stopped dead, shoulders stiffening, fingers tightening on her tray. Her water bottle bounced onto the floor, but she paid it no mind, focused on tracking the silver glow of the specter from the corner of her eye.

Ghosts always got more troublesome this time of year. Last Halloween, a spirit of a teacher from the 1960s, still seething at being fired from Autumn Falls High School, had decided to enact his belated revenge by releasing a horde of rats into the kitchen. Not that Cara had minded the plan itself-when they reopened the cafeteria after a deep clean, the perpetual sour smell of pickles had finally dissipated-it was just the fact that when you saw the dead lurking around, it always meant more trouble for the living.

Milling students shuffled to the side, revealing a man's bleached face, replete with black pipe-cleaner brows.

The heavy backpack slung over Cara's shoulder sank lower in her relief. It was just Mr. Toole, a janitor who'd died a few decades ago from gas buildup in his blocked chimney. She'd found him in an old yearbook after the first time she saw him freshman year. Apparently, carbon monoxide poisoning hadn't stopped him from showing up to work the next day--and for the rest of eternity.

"Cara! Sit down already!" Felicity Qin was twisted around in her seat, waving her arms like one of those people who guide planes to the runways. Across from her, Charlotte Mark waved, too, a tiny tentative movement of her wrist like the flick of a sparrow's wing.

Grinning, Cara scooped up her water bottle. As she sat down next to Felicity at their usual table, her eyes flickered back to Mr. Toole one last time, across the tiles stained with autumn sunlight. Normally he stayed in the south wing, close to the janitor's closet. Why was he sweeping here?

Cara supposed she should just be glad he was the only permanent specter on campus, although another could show up at any time. Her grandmother liked to say that everyone had a ghost waiting inside them, which had been rather scarring to hear as a six-year-old.

Luckily, Mr. Toole had died in a relatively mundane and straightforward manner. He didn't wail for vengeance-mostly just grumbled about kids these days. A classic Class B ghost. He was harmless, which made it easy for her to ignore him. It made it easy for her to keep the promise she'd made to her mom at age five: to never let anyone, dead or alive, find out about her ability. The only exception was Cara's grandmother, another ghost speaker.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕКСАНДРА СТАСЮК

Міранда Сан

ЯКЩО МЕНІ НЕ ДАВАТИМУТЬ СПОКОЮ ПРИВИДИ

Уривок

ЧАСТИНА ПЕРША

У кафетерії знов з'явився привид.

Кара остовпіла, її плечі напружились, а пальці сильніше стиснули піднос. Пляшка з водою впала на підлогу, але дівчина навіть не звернула уваги. Краєм ока вона стежила за срібним сяйвом, що його випромінював привид.

Привиди завжди стають більш проблемними цієї пори року. Торішнього Геловіну якійсь учитель із 1960-х, все ще обурений

своїм звільненням зі школи, вирішив здійснити запізнілу помсту у вигляді навали щурів на кухню. Кара не мала нічого проти самого плану – адже коли після ретельного прибирання кафетерій знову відкрили, звідти нарешті зник кислий запах солоних огірків. Просто коли ти бачиш мертвих, які ширяють навколо, це завжди означає, що у живих з'являться проблеми.

Метушливі студенти розступились, і можна було розгледіти його обличчя – знебарвлене, з чорними бровами як у сажотруса.

Кара відчула полегшення, її тяжкий рюкзак, перекинутий через плече, опустився на підлогу. Це всього лише містер Тул, прибиральник, який помер кількадесят років тому від отруєння газом, що накопичився у забитій димовій трубі. Вона бачила його ще на першому році навчання в старшій школі, а потім знайшла фото в старому випускному альбомі. Очевидно, отруєння чадним газом не стало для нього приводом не з'являтися на роботу наступного дня... й аж до останку вічності.

– Каро, сядь вже ти нарешті! – Фелісіті Квіт крутилась на своєму стільчику, розмахуючи руками наче працівниця аеропорту, яка направляє літаки на злітні смуги. Поруч з нею Шарлотта Марк також махала рукою – делікатними рухами, схожими на тріпотіння гороб'ячого крила.

Кара з посмішкою підняла з підлоги пляшку. Підійшовши до їхнього постійного столика, вона сіла біля Фелісіті й ще раз глянула на містера Тула та пробіглася очима по плитці на підлозі, що виблискувала під осіннім сонцем. Зазвичай він з'являється у південному крилі, поруч із коморою прибиральника. Чому ж сьогодні він підмітав тут?

Кара вирішила: їй слід радіти, що він єдиний постійний привид на території кампусу, бо будь-коли може з'явитись ще один. Бабуся їй колись розповідала, що кожен носить привида в середині, який чекає... Страшно таке слухати, коли тобі всього шість.

На щастя, містер Тул помер відносно спокійно і просто. Він не прагнув помсти, здебільшого лише бурчав щось про сучасних

дітей. Класичний привид класу «Б». Він був нешкідливий, тож ігнорувати його було неважко. А тому їй було неважко дотримуватись обіцянки своїй матері, котру дала ще в п'ятирічному віці: ніхто, з живих чи мертвих, не мав знати про її здібність. Єдиним винятком завжди була бабуся Кари, яка також вміла розмовляти з привидами.

Dan Brown

DIGITAL FORTRESS

Excerpt

* * *

Their courtship was slow and romantic—stolen escapes whenever their schedules permitted, long walks through the Georgetown campus, late-night cappuccinos at Merlutti's, occasional lectures and concerts. Susan found herself laughing more than she'd ever thought possible. It seemed there was nothing David couldn't twist into a joke. It was a welcome release from the intensity of her post at the NSA.

One crisp, autumn afternoon they sat in the bleachers watching Georgetown soccer get pummeled by Rutgers.

"What sport did you say you play?" Susan teased. "Zucchini?"

Becker groaned. "It's called squash."

She gave him a dumb look.

"It's like zucchini," he explained, "but the court's smaller."

Susan pushed him.

Georgetown's left wing sent a corner-kick sailing out of bounds, and a boo went up from the crowd. The defensemen hurried back downfield.

"How about you?" Becker asked. "Play any sports?"

"I'm a black belt in Stairmaster."

Becker cringed. "I prefer sports you can win."

Susan smiled. "Overachiever, are we?"

Georgetown's star defenseman blocked a pass, and there was a communal cheer in the stands. Susan leaned over and whispered in David's ear. "Doctor."

He turned and eyed her, lost.

"Doctor," she repeated. "Say the first thing that comes to mind."

Becker looked doubtful. "Word associations?"

"Standard NSA procedure. I need to know who I'm with." She eyed him sternly. "Doctor."

Becker shrugged. "Seuss."

Susan gave him a frown. "Okay, try this one... 'kitchen.' "

He didn't hesitate. "Bedroom."

Susan arched her eyebrows coyly. "Okay, how about this... 'cat.' "

"Gut," Becker fired back.

"Gut?"

"Yeah. Catgut. Squash racquet string of champions."

"That's pleasant." She groaned.

"Your diagnosis?" Becker inquired.

Susan thought a minute. "You're a childish, sexually frustrated squash fiend."

Becker shrugged. "Sounds about right."

* * *

It went on like that for weeks. Over dessert at all-night diners Becker would ask endless questions.

Where had she learned mathematics?

How did she end up at the NSA?

How did she get so captivating?

Susan blushed and admitted she'd been a late bloomer. Lanky and awkward with braces through her late teens, Susan said her Aunt

Clara had once told her God's apology for Susan's plainness was to give her brains. A premature apology, Becker thought.

Susan explained that her interest in cryptography had started in junior high school. The president of the computer club, a towering eighth grader named Frank Gutmann, typed her a love poem and encrypted it with a number-substitution scheme. Susan begged to know what it said. Frank flirtatiously refused. Susan took the code home and stayed up all night with a flashlight under her covers until she figured out the secret—every number represented a letter. She carefully deciphered the code and watched in wonder as the seemingly random digits turned magically into beautiful poetry. In that instant, she knew she'd fallen in love—codes and cryptography would become her life.

Almost twenty years later, after getting her master's in mathematics from Johns Hopkins and studying number theory on a full scholarship from MIT, she submitted her doctoral thesis, *Cryptographic Methods, Protocols, and Algorithms for Manual Applications*. Apparently her professor was not the only one who read it; shortly afterward, Susan received a phone call and a plane ticket from the NSA.

Everyone in cryptography knew about the NSA; it was home to the best cryptographic minds on the planet. Each spring, as the private-sector firms descended on the brightest new minds in the workforce and offered obscene salaries and stock options, the NSA watched carefully, selected their targets, and then simply stepped in and doubled the best standing offer. What the NSA wanted, the NSA bought. Trembling with anticipation, Susan flew to Washington's Dulles International Airport where she was met by an NSA driver, who whisked her off to Fort Meade.

There were forty-one others who had received the same phone call that year. At twenty-eight, Susan was the youngest. She was also the only female. The visit turned out to be more of a public relations bonanza and a barrage of intelligence testing than an informational session. In the week that followed, Susan and six others were invited back. Although hesitant, Susan returned. The group was immediately

separated. They underwent individual polygraph tests, background searches, handwriting analyses, and endless hours of interviews, including taped inquiries into their sexual orientations and practices. When the interviewer asked Susan if she'd ever engaged in sex with animals, she almost walked out, but somehow the mystery carried her through—the prospect of working on the cutting edge of code theory, entering “The Puzzle Palace,” and becoming a member of the most secretive club in the world—the National Security Agency.

Becker sat riveted by her stories. “They actually asked you if you’d had sex with animals?”

Susan shrugged. “Part of the routine background check.”

“Well . . .” Becker fought off a grin. “What did you say?”

She kicked him under the table. “I told them no!” Then she added, “And until last night, it was true.”

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА СТЕПАНЧУК

Ден Браун

ЦИФРОВА ФОРТЕЦЯ

Уривок

* * *

Їхні стосунки розвивалися повільно та романтично – таємні зустрічі, коли це дозволяв графік, довгі прогулянки кампусом Джорджтаунського університету, пізні посиденьки в «Мерлуті», іноді – зустрічі на лекціях та концертах. Сьюзен сміялася так часто, як ніколи раніше — їй здавалося, що Девід умів обернути на жарт геть усе. Після напруженої роботи в АНБ це було справжнім полегшенням.

Одного прохолодного осіннього дня вони сиділи на трибунах і спостерігали, як футбольна команда Джорджтауна безславно програє «Ратгерсу».

— Нагадайте, у який спорт ви граєте? — підколола його Сьюзен. — У воші?

Бекер зітхнув.

— Це називається «сквош».

Вона вдала, що не розуміє.

— Ну, це схоже на воші, — пояснив він, — тільки ніхто по майданчику не скаче.

Сьюзен жартома штовхнула його.

Лівий півзахисник Джорджтауна вибив кутовий далеко за межі поля, і трибуни невдоволено загуділи. Захисники кинулися назад.

— А ти? — спитав Бекер. — Займаєшся якимсь спортом?

— Так, маю чорний пояс із ходьби на степері².

Бекер скривився:

— Я віддаю перевагу видам спорту, у яких можна перемогти.

— Які ми амбітні, — усміхнулася Сьюзен.

На полі зірковий захисник Джорджтауну перехопив пас, і трибуни вибухнули схвальними вигуками. Сьюзен нахилилася до Девіда й прошепотіла:

— Доктор.

Він розгублено глянув на неї.

— Доктор, — повторила вона. — Скажи перше, що спадає на думку.

— Словесні асоціації? — якось невпевнено перепитав він.

— Стандартна процедура АНБ. Маю знати, з ким маю справу, — вона суворо поглянула на нього. — Доктор.

Бекер знизав плечима:

— Сьюз³.

Сьюзен насупилась:

² Тренажер, що імітує ходьбу по сходах.

³ Доктор Сьюз (англ. Dr. Seuss) — псевдонім американського дитячого письменника, поета та художника. Автор всесвітньовідомих дитячих книжок «Кіт у капелюсі», «Як Грінч викрав Різдво», «Хортон чує хтошок!», «Лоракс» тощо.

— Гаразд, інше слово. «Кухня».
— «Спальня», — не роздумуючи, відказав він.
Вона грайливо звела брови:
— Гаразд, а як щодо ... «кішка»?
— «Кишка».
— «Кишка»?
— Авжеж. «Кішка» – «кишка». До речі, з кишок деяких тварин роблять струни для ракеток чемпіонів із сквошу.
— Яка мила асоціація, — зітхнула вона.
— Тож який твій висновок? — спитав Бекер.
Сьюзен замислилась на хвилю.
— Ти – інфантильний, сексуально незадоволений чоловік, схиблений на сквоші.
Бекер знизав плечима.
— Цілком схоже на правду.

* * *

Так тривало кілька тижнів. За десертами в цілодобових кафе Бекер невтомно сипав запитаннями:

Де вона вивчила математику?

Як вона потрапила в АНБ?

Як вона стала такою чарівною?

Сьюзен зніяковіла й зізналася, що в юності вона була геть іншою – худорлявою, незграбною дівчиною з брекетами. Її тітка Клара якось сказала, мовляв, Бог вибачився за непоказну зовнішність Сьюзен, обдарувавши її винятковим розумом. «Передчасно вибачився», — подумав тоді Бекер.

Сьюзен розповіла, що захопилась криптографією ще в середній школі. Президент комп'ютерного клубу, високий восьмикласник на ім'я Френк Гутман, надрукував для неї любовного вірша і зашифрував його числовим кодом. Сьюзен благала розкрити зміст, але Френк лише кокетливо відмовив. Тоді вона принесла запис додому і просиділа всю ніч під ковдрою з ліхтариком, поки не розгадала секрет: кожне число означало літеру. Вона ретельно

розшифрувала послання й з подивом спостерігала, як, здавалося б, випадкові цифри магічним чином перетворювалися на прекрасний вірш. І саме тієї миті вона зрозуміла: це любов. Любов до коду й шифрів, що згодом стане її покликанням.

Майже двадцять років потому, після здобуття магістерського ступеня з математики в Університеті Джонса Гопкінса й вивчення теорії чисел в Массачусетському технологічному інституті, де вона отримувала стипендію, Сьюзен написала докторську дисертацію під назвою «Криптографічні методи, протоколи та алгоритми для ручних застосувань». Очевидно, її прочитав не лише науковий керівник: невдовзі Сьюзен отримала телефонний дзвінок і квиток на літак від АНБ.

Про АНБ у світі криптографії знали всі — саме там працювали найкращі криптографи планети. Щовесни, коли приватні корпорації виходили на «полювання» за найталановитішими випускниками, заманюючи їх захмарними зарплатами та пакетами акцій, АНБ тихо стежило, обирало потрібних людей — і просто подвоювало будь-яку пропозицію. АНБ купувало усе, що хотіло.

Тремтячи від хвилювання, Сьюзен прилетіла до аеропорту Вашингтон-Даллес, де її зустрів водій АНБ і відвіз прямо у Форт-Мід.

Того року ще сорок одна людина отримала такий самий дзвінок. У свої двадцять вісім Сьюзен була серед них наймолодшою. І єдиною жінкою.

Візит виявився радше піар-заходом і шквалом інтелектуальних тестів, ніж інформаційною зустріччю. Через тиждень Сьюзен і ще шістьох запросили знову. Після недовгих вагань вона погодилася. Групу одразу розділили. Їх чекали індивідуальні перевірки на детекторі брехні, дослідження біографії, графологічний аналіз і нескінченні години інтерв'ю, включно з аудіозаписами питань про їхні сексуальні орієнтації й практики. Коли інтерв'юер поцікавився, чи мала вона коли-небудь стосунки з тваринами, Сьюзен мало не грюкнула дверима, але ця загадковість змусила її залишитися — перспектива працювати на передовій

криптографії, потрапити до «Палацу загадок» і стати членом найтаємнішого клубу у світі — Агентства національної безпеки.

Бекер слухав, затамувавши подих.

— Вони справді спитали тебе, чи був у тебе секс із тваринами?

Сьюзен знизала плечима:

— Звичайна перевірка анкетних даних.

— І що ти відповіла? — ледве стримуючи усмішку, поцікавився він.

Вона штовхнула його під столом:

— Сказала, що ні! — і потім додала: — До вчорашньої ночі це навіть було правдою.

Richard Alderson

HOW TO CHANGE CAREER WHEN YOU'VE NO IDEA WHAT TO DO NEXT⁸

I

Stuck in a job that isn't you? Ready for a career change, but have no idea what else you could do – or where to start? Drawing on his own story, Richard explains how by ditching the conventional career rules, you'll radically increase your chances of finding something you love. It was one of the most difficult periods of my life.

On the surface, I had a good job in a well-known company. I'd been promoted several times. I had a mortgage, I was travelling with work and had great prospects ahead of me.

Inside though, I was deeply unfulfilled. I wasn't enjoying my work, I felt like I wasn't using my full potential, and I longed to wake up feeling like my work was making a difference – to someone or something.

Yet, I didn't have a clue what else I could do.

Indeed I'd struggled on and off for years to figure out a way to change, but without making progress.

Eventually, as you'll read below, I came out the other side. But it wasn't an easy journey.

These are the lessons I learnt along the way.

What you need to know

If you're stuck in your career change, there are three main challenges – or paradoxes – that you're going to come up against.

It's you that wants to make a change, but it's also you that's your biggest obstacle

In the depths of my despair about my job, there were signals from all around me that I wasn't in the right place: I was embarrassed to talk about my work with others at parties; I couldn't imagine doing my boss's job (nor the one her boss had); and I was petrified that I'd reach 60 or 70 and not feel proud of the work I'd done in my life.

On a day-to-day basis, I just felt numb – uninspired by the meaningless work I was doing, and seemingly stuck in a Groundhog-Day reality of waking up to the same story every morning.

Yet, at the same time, I had no idea what else I wanted to do (or if I did, no sense of whether those ideas were feasible) – and no idea where to start.

Looking back, I now realise something I didn't at the time – that I was blinkered in my view of the world of work. All I knew was the industry I was in. I had surface-level visibility of some other careers, but there were so many fields and roles that were completely off my radar screen.

I was also scared of taking a cut in salary, scared of what my family and friends would think, and scared of losing the status I'd worked so hard to achieve.

These weren't obstacles in the outside world; they were obstacles in me. It was me – my lack of knowledge and my fears – that was most holding me back.

Does this also hold true for you?

You can't figure it out by figuring it out

I was a knowledge worker: paid to think, to solve problems, and to interact with others.

Why then, couldn't I figure what else I wanted to do?

My initial approach was to come home from work, wrap myself in my bedding, and go round and round in circles in my head 48ecency4848 what else could I do.

I didn't come up with answers.

I also read every single career change book I could get my hands on, scoured the internet for guidance and did numerous profiling tests.

But still no clarity.

The simple reality is that if the solution to your career change lay in more analysis – in making more lists, reading more books, taking more psychometric tests, or simply figuring it all out in your head – you'd have found it by now.

You won't find a job by looking for one

When I started to look for something different, recruitment consultants were my natural first port of call.

They talked excitedly to me about roles with competitors or other positions in smaller organisations.

But it all just left me cold.

It was more of the same. I wanted to do something radically different and they couldn't help.

You may have spent hours trawling through job sites or job alerts, and just made yourself more miserable by seeing again and again that you don't have the experience or skills that are being asked for. Or you may have had similar experiences to mine with recruitment consultants. Or you may have sent off your CV / résumé for jobs in different fields, thinking you might at least get an initial interview. But nothing.

These are all functions of a traditional job market that isn't designed for career changers.

Through no fault of your own, you're simply not going to stack up against other people with experience and skills in the different field you're interested in.

What you need to do

II

There are solutions to each paradox, but they're likely not what you think they are (they weren't initially for me).

Do it with others, not alone

«Alone we can do so little; together we can do so much.» – Helen Keller.

The biggest challenge I faced in my career change was inertia. I wanted to change, but I didn't want to risk the security of the job I had.

I was comfortably uncomfortable.

I would have bursts of energy to do something about my career, followed by periods where I'd get swept back into 'life', surfacing weeks or months later and 49ecency4949 nothing had changed.

I only really started to make progress when I deliberately put others around me.

I started seeking out others in my company who also wanted to escape; I enrolled not one, but two career coaches; and I started to meet and hang out with different types of people (one of whom was to end up leading me to a job I loved – see more below).

The net effect was different ideas, different connections, and accountability – all of which, finally, led to forward movement.

Think of your career change as an expedition, not a day-trip.

If you were climbing to the base camp of Mount Everest, it's possible you could do it by yourself, but it's highly likely you'd want to go with

others – peers, a guide, a support team. It makes the journey safer, faster and, heck, a lot more fun.

Act it out, don't figure it out

«Ideas occur when dissimilar universes collide.» – Seth Godin.

In my career-change journey, it took me four and a half years to get out of a career that wasn't right for me.

For most of that time, I was trapped in analysis paralysis.

As the coach I worked with at the time said, «Richard, it's like you're standing in a forest and you have a number of tracks in front of you. But you're paralysed because you don't want to make a mistake. And the challenge is: if you don't take any of the paths, you're never going to get out of the forest. If you take one of them, it may not be the right track initially, but you can course-correct.»

When I started to act rather than analyse, things started to change.

The following are some of the things that I did.

I enrolled in a part-time journalism course. I loved it, but it quickly became clear that it wasn't for me as a career.

I shadowed my friend who worked in PR for half a day. I did the same with a friend who worked as a Japanese yen bond trader in an investment bank. Both fascinating worlds, but neither appealed.

Notice what I was doing, though.

As Seth Godin talks about, I was stepping into different worlds – sparking ideas and, at the same time, crossing off possibilities, rather than leaving them as open questions in my mind.

I was also testing ideas in a way that meant that I didn't need to leave my day job before I'd figured out what I really wanted to do (see more in our lean career change approach on how to do this).

Finally, thanks to an introduction made by my future sister-in-law, Sarah, I walked into the offices of a social start-up – and I knew in a matter of minutes I'd found something that was totally me.

Had I just seen the organisation's website or a job ad in a newspaper, I might never have discovered the connection I had with them. But it was made real by meeting the team, seeing the environment and getting a feel for the energy of the place.

In short, action precedes clarity, not the other way round.

Look for people, not for jobs

«Opportunities do not float like clouds in the sky. They're attached to people. If you're looking for an opportunity, you're really looking for a person.» – Ben Casnocha.

Job sites, recruitment consultants, CVs / résumés and Google all have their uses in your career change. But they're not the place to start.

Focus instead on connecting with people.

The power of being in front of people is that you can present the whole you – something a CV or résumé simply can't do.

I'm an introvert. So, you won't find me exuberantly working a room at a networking event. But I am comfortable meeting people one-on-one, or having phone calls.

So that's what I did – and with a whole set of people whose roles interested me.

It took time, there were many 'dead ends', but ultimately it led me to a role in a field I didn't previously even know existed.

More than that, this approach meant I avoided the ruthless filtering that happens with conventional job applications.

I wasn't 'qualified' to work in the social start-up I fell in love with. But what I did have was a ton of enthusiasm and a willingness to learn. That was never going to come across on my CV or résumé.

I didn't get the job there through a formal application. I got it because I built relationships with people in the 51ecency5151ion. I did some pro-bono work, which led to consultancy work, which led to an interview for a full-time job.

Oh, and if you're curious to know, I had the worst interview of my life for that role. I so wanted the job that my brain froze, I stumbled my way through the questions, and I left thinking I'd blown it. Catastrophic. Or it might have been, had that been my first interaction with the team. But it wasn't and, because of the strengths of the relationships I'd built, I still got the job.

Remember: people first, jobs second.

ПЕРЕКЛАЛИ АНАСТАСІЯ СТИБЛЕНКО,
СВІТЛАНА БЕЗКОРОВАЙНА

Річард Алдерсон

ЯК ЗМІНИТИ КАР'ЄРУ, КОЛИ НЕ ЗНАЄШ, ЩО РОБИТИ ДАЛІ

I

На перший погляд, у мене була гарна посада у відомій компанії. Мене кілька разів підвищували. Я мав іпотеку, часто їздив у відрядження та мав чудові перспективи.

Проте всередині я відчував глибоке невдоволення. Мені не подобалась робота, я відчував, що не використовую свій потенціал на повну, і мріяв прокидатись з відчуттям, що моя праця щось значить — для когось або чогось.

Але я й гадки не мав, чим ще міг би займатися.

Я роками намагався знайти спосіб змінити все, але безрезультатно.

Зрештою, як ви прочитаєте далі, мені вдалося подолати цей етап. Але шлях був нелегким.

Ось уроки, які я виніс із цього досвіду.

Ти хочеш змін, але саме ти є своєю найбільшою перешкодою

У найглибшому розпачі через роботу я отримував сигнали з усіх боків, що опинився не на своєму місці: мені було ніяково розповідати про свою роботу на заходах; я не міг уявити себе на посаді свого керівника (або її керівника); і мене охоплював жах від однієї думки про те, що коли досягну 60 чи 70 років, то не відчуватиму гордості за свої досягнення.

Щодня я відчував спустошення, від безглуздої роботи не було натхнення, наче застряг у циклі «Дня бабака», де кожного ранку прокидаєшся до тієї самої реальності.

І все ж я не знав, чим ще хотів би займатися (а якщо такі ідеї й виникали, то не розумів, чи вони реалістичні) — і не мав уявлення, з чого почати.

Згодом я усвідомив те, чого не бачив тоді: моє сприйняття світу праці було обмеженим. Я знав лише свою галузь. Про інші кар'єрні шляхи мав лише поверхнєве уявлення, а безліч професій і ролей взагалі не потрапляли в поле мого зору.

Я також боявся втратити зарплату, хвилювався, що подумують родина та друзі, і не хотів розлучатися зі статусом, який із таким трудом здобув.

Це були не зовнішні перешкоди — це були мої внутрішні бар'єри. Саме я був причиною — нестача знань і мої страхи найбільше стримували мене.

Не виясниш, в чому проблема, якщо безкінечно лише вияснятимеш

Я був інтелектуальним працівником: мені платили за те, щоб я мислив, вирішував проблеми та взаємодіяв з людьми.

Тож чому ж я не міг зрозуміти, чим ще хотів би займатися?

Спочатку я намагався знайти відповідь так: приходив з роботи, закутувався у ковдру та безкінечно прокручував в голові варіанти нової кар'єри.

Але відповіді так і не знаходив.

Я також перечитав усі книжки про зміну професії, які зміг знайти, шукав поради в інтернеті та пройшов безліч тестів на профорієнтацію.

Але ясності це не додало.

Проста правда в тому, що якби рішення дійсно залежало лише від аналізу ситуації, то чим більше складаєш списків, читаєш книжок, проходиш тестів або міркуєш – то швидше знайшов би вихід.

Ти не знайдеш роботу, просто шукаючи її

Коли я почав шукати щось інше, моїм першим кроком стали рекрутери.

Вони з ентузіазмом розповідали мені про посади у конкурентів або ролі в невеликих компаніях.

Але мене це зовсім не надихнуло.

Це було те саме. Я хотів кардинальних змін, а вони не могли допомогти.

Можливо, ви годинами переглядали сайти з вакансіями, але лише ще більше засмучувалися, бачачи, що вам не вистачає досвіду чи навичок. Або мали схожий досвід із рекрутерами. Або надсилали резюме на роботу в інших сферах, сподіваючись хоча б на співбесіду. Але безрезультатно.

Усе це – особливості традиційного ринку праці, який не розрахований на тих, хто змінює професію.

Ви не винні в тому, що не відповідаєте вимогам на тлі кандидатів із досвідом у новій для вас сфері.

II

Розв'язки є для кожного парадоксу, але, ймовірно, не такі, як ви очікуєте (спочатку вони були несподіваними й для мене).

Робіть пошуки разом з іншими, а не наодинці

«Одні ми можемо так мало; разом ми можемо так багато». - Гелен Келлер.

Найбільшою перешкодою у моїй зміні кар'єри була інерція. Я хотів змін, але не ризикував втратити безпеку поточної роботи.

Мені було комфортно в цій некомфортності.

Періодично в мене з'являлися спалахи енергії щось змінити, але потім мене знову засмоктувало в повсякдення, і через тижні чи місяці я усвідомлював, що нічого не змінилося.

Справжній прогрес почався лише тоді, коли я навмисно оточив себе людьми.

Я почав шукати в компанії колег, які також хотіли змін. Я найняв не одного, а двох кар'єрних коучів. Я почав зустрічатися з людьми з різних сфер (один з них згодом допоміг мені знайти роботу мрії – про це далі).

Уявіть свою зміну кар'єри як експедицію, а не коротку прогулянку.

Якби ви вирушали до базового табору Евересту, ви могли б піти туди самі, але набагато безпечніше, швидше і, чесно кажучи, веселіше робити це з іншими – з колегами, гідом, командою підтримки.

Дійте, а не розмірковуйте

«Ідеї народжуються, коли стикаються різні світи». - Сет Годін.

У моїй подорожі до зміни кар'єри мені знадобилося чотири з половиною роки, щоб покинути професію, яка мені не підходила.

Мій коуч тоді сказав: «Річарде, ти ніби стоїш у лісі перед кількома стежками. Ти німієш від страху помилитися. Але парадокс у тому: якщо не обереш жодного шляху – назавжди залишишся в лісі. Обраний шлях може виявитися не ідеальним, але потім можна буде скоригувати напрямок».

Коли я почав діяти замість нескінченного аналізу, ситуація змінилася.

Я записався на вечірні курси журналістики. Мені сподобалося, але я швидко зрозумів, що це не моє як професія.

Я провів півдня, спостерігаючи за роботою друга у сфері PR. Зробив те саме з іншим другом, який працював трейдером японських облігацій в інвестиційному банку. Обидва світи були захопливими, але не моїми.

Проте зверніть увагу на те, що я робив.

Як говорить Сет Годін, я занурювався у різні світи – це породжувало ідеї та одночасно дозволяло відкидати непідхожі варіанти, замість того щоб нескінченно міркувати про них.

І нарешті, завдяки знайомству від моєї майбутньої невістки Сари, я потрапив до офісу соціального стартапу – і за кілька хвилин зрозумів: це те, що повністю відповідає мені.

Якби я просто побачив сайт цієї організації чи оголошення про роботу в газеті, можливо, я ніколи не відкрив би цей зв'язок. Але все стало реальним, коли я познайомився з командою, побачив середовище та відчув енергетику місця.

Коротко кажучи, спочатку йде дія, а потім вже ясність – а не навпаки.

Шукайте людей, а не роботу

«Можливості не літають у повітрі, як хмари. Вони прив'язані до людей. Шукаючи можливість, ви насправді шукаєте людину». – Бен Касноча.

Сайти пошуку роботи, рекрутери, резюме та Google – усе це може стати в пригоді при зміні професії. Але починати варто не з них.

Натомість зосередьтеся на живому спілкуванні.

Чар особистої зустрічі в тому, що ви можете показати себе справжнього – те, що папір ніколи не передасть.

Я інтроверт. Ви не побачите мене, як я енергійно знайомлюсь з усіма на нетворкінг-захід. Але мені комфортно у діалозі віч-на-віч чи телефонній розмові.

Цей шлях зайняв час і мав багато глухих кутів, але привів мене до галузі, про яку я раніше навіть не знав.

Головне – я уникнув жорсткого відбору, властивого класичному пошуку роботи.

У мене не було «потрібної кваліфікації» для стартапу, який мене захопив. Зате були ентузіазм і готовність вчитися – те, що не впишеш у резюме.

Я не отримав цю посаду через офіційну заявку. Мене взяли через знайомства. Спочатку я працював на безоплатній основі, потім як консультант, що зрештою привело до запрошення на постійну роботу.

До речі, моя співбесіда була найжахливішою в житті. Я так хвилювався, що мізки «відключилися». Я плутався у відповідях і вийшов із почуттям тотального провалу. Катастрофа! Або могла б нею стати, якби це була наша перша зустріч. Але попередні стосунки виявилися настільки міцними, що роботу я все одно отримав.

Пам'ятайте: спочатку люди – потім вакансії.

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

Gabriela Mistral

RONDA DE LOS AROMAS

Albahaca del cielo
malva de olor,
salvia dedos azules,
58ece desvariador.

Bailan atarantados
a la luna o al sol,
volando cabezuelas,
talles y color.

Las zamarrea el viento,
las abre el calor,
las palmotea el río,
las aviva el tambor.

Cuando es que las 58ecency58
a ser matas de olor,
todas dirían “¡Sí!”
y gritarían “¡Yo!”

La menta va al casorio
del brazo del cederrón

y atrapa la vainilla
al clavito de olor.

Bailemos a los locos
y locas del olor.
Cinco semanas, cinco,
les dura el 59ecency59.
¡Y no mueren de muerte
que se mueren de amor!

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРАЧ

Габріела Містраль

ДУХМЯНИЙ ХОРОВОД

Чебрець рожевоцвітний,
духмяний розмарин,
полин сріблясто-сизий,
білоголовий кмин –

Під місяцем чи сонцем
у танці все зело:
голівкою кивають,
вигойдують стебло.

Їх вітерець колише,
розквітчує жара,
ріка їм аплодує,
вітає мошкара.

Коли з них для оздоби
вела відбір земля,
«так!» – дружно всі гукнули,
і крикнув кожен: «я!»

Меліса із анісом
попідручки ідуть,
а базиліка й м'яту
вже під вінець ведуть.

З безумцями в тім танці
й нам варт журбу забуть.
П'ять тижнів, п'ять усього
трива їх сяйна путь.
Й загинуть не від смерті
ті, що з кохання мруть!

Gabriela Mistral

LA ESPERA INÚTIL

Yo me olvidé que se hizo
ceniza tu pie ligero,
y, como en los 60ecenc tiempos,
salí a encontrarte al sendero.

Pasé valle, llano y río
y el cantar se me hizo triste.
La tarde volcó su vaso
de luz ¡y tú no viniste!

El sol fue desmenuzando
su ardida y muerta amapola;
fleclos de niebla temblaron
sobre el campo. ¡Estaba sola!

Al viento otoñal, de un árbol
crujió el blanqueado brazo.
Tuve miedo y te llamé:
“¡Amado, apresura el paso!

Tengo miedo y tengo amor,
¡amado, el paso apresura!”
Iba espesando la noche
y creciendo mi locura.

Me olvidé de que te hicieron
sordo para mi clamor;
me olvidé de tu silencio
y de tu cárdeno albor;

de tu inerte mano torpe
ya para buscar mi mano;
¡de tus ojos dilatados
del 61ecency61 soberano!

La noche ensanchó su charco
de betún; el agorero
búho con la horrible seda
de su ala rasgó el sendero.

No te volveré a llamar,
que ya no haces tu jornada;
mi desnuda planta sigue,
la tuya está sosegada.

Vano es que acuda a la cita
por los caminos desiertos.
¡No ha de cuajar tu fantasma
entre mis brazos abiertos!

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРАЧ

Габрієла Містраль

МАРНЕ ЧЕКАННЯ

Забула я, що, прудконогий,
не вернешся ти вже із тліну,
то ж вийшла, як і в дні щасливі,
назустріч тобі на стежину.

Пройшла вздовж долини, і спів мій
журбою у сутінки влився;
уже кубок неба зі світлом
порожній, а ти не з'явився.

Обсипалась маківка сонця
й без жару уже з далечіні
тремтить пелюстками заграви
над полем, де я в самотині.

Дерев руки всохлі біліють,
їх вітер зі скрипом колише;
й покликала я, страх відчувши:
«Коханий, з'явися скоріше!

Я злякана, я кохаю;
коханий, скоріше з'явися!»
Вже ночі примари темні
в безумство моє вилилися.

Ах, я ж і забула, що став ти
глухим до мого благання;
забула і блідість свинцеву,
й могильне твоє мовчання;

і руки твої нерухомі,
що рук моїх їм вже не стріти;
й очей твоїх блиск, що і в явнім
таємне старались прозріти.

Проніс над калюжі смолою,
що нею ніч стежку вкрила,
з жахливим шурхотом шовку
провісник сич втомлені крила.

Я кликати більш не стану,
бо відгуки всі безголосі;
твої вже давно спочивають,
а йдуть лиш мої ноги босі.

Й мені по стежках пустельних
йти навстріч тобі чи ж треба:
знов плоттю не стане твій привид
в обіймах, розкритих для тебе.

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Kirstin Schwab⁹

shifting baselines

meine Wahrnehmung vom Wandel
wandelt sich
mich
verzerrt meinen Blickrand

unbemerkt hat sich unser Referenzpunkt
verschoben
die Abschlusslinie von der aus
ich dich liebte
geändert

menschlich ist die Wahrnehmung
ist sie menschlich?

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Кіртін Шваб

shifting baselines

моє сприйняття змін
змінюється
змінює мене
спотворює мій кут зору
наш точка відліку залишилась непоміченою
відкладено
фінішну лінію
я тебе любила
змінилась
це людське сприйняття
чи воно людське?

Robert Gernhardt

BALLADE VON DER LICHTMALEREI

Leg etwas in das Licht und schau,
was das Licht mit dem Etwas macht,
dann hast du den Tag über gut zu tun
und manchmal auch die Nacht:

Sobald du den Wandel nicht nur beschaust,
sondern trachtest, ihn festzuhalten,
reihst du dich ein in den Fackelzug
von Schatten und Lichtgestalten.

Die Fackel, sie geht von Hand zu Hand,
von van Eyck zu de Hooch und Vermeer.
Sie leuchtete Kersting und Eckersberg heim
und wurde auch Hopper zu schwer.

Denn die Fackel hält jeder nur kurze Zeit,
dann flackert sein Lebenslicht.
Doch senkt sich um ihn auch Dunkelheit,
die Fackel erlischt so rasch nicht.

Sie leuchtet, solange jemand was nimmt,
es ins Licht legt und es besieht,
und solange ein Mensch zu fixieren sucht,
was im Licht mit den Dingen geschieht.

ПЕРЕКЛАВ ВЛАДИСЛАВ ТОФОРОВ

Роберт Гернхардт

БАЛАДА ПРО ЖИВОПИС СВІТЛОМ

Щось помістивши на світло, здивуйся:
Світло чаклує над ним не дарма,
Тож цілий день оцим дивом милуйся
Або й вночі, коли тиша дріма.

Зміни уважно розглянь незвичайні –
Втримати спробуй у колі видінь,
До смолоскипних процесій додайся
В тінях фігур світлових мерехтінь.

В руки із рук смолоскип переходить,
Від ван Ейка, де Гоха, Вермеєра ... між тим
Керстінг та Еккерсберг факел підхоплять,
А от для Гоппера він стане важким.

Кожен недовго той факел тримає,
А потім гасне світильник життя,
Щільно пільма все довкіл огортає,
Хоч смолоскип живить ще почуття.

Він світить доти, бере щось хтось поки,
Ставить на світло й не зводить очей,
Зафіксувати збирається ніби
Сутність на світлі звичайних речей.

Robert Gernhardt

TROST IM GEDICHT

Denk dir ein Trüffelschwein,¹⁰
denks wieder weg:
Wird es auch noch so klein,
wird nie verschwunden sein,
bleibt doch als Fleck.
Was je einen Menschen gedacht,
läßt eine Spur.
Wirkt als verborgne Macht,
und erst die letzte Nacht
löscht die Kontur.
Hat auch der Schein sein Sein
und seinen Sinn.
Musst ihm nur Sein verleihen:
Denk dir kein Trüffelschwein,
denks wieder hin.

ПЕРЕКЛАВ ВЛАДИСЛАВ ТОФОРОВ

Роберт Гернхардт

ЗАСПОКОЄННЯ У ВІРШІ

Подумай: трюфельна свинка – мала,
Побачив її – не забудеш:
Такою, якою вона зросла,
Не пропаде і не зникне дотла,
Хай плямою – все одно буде.

Що б там людина в думках не таїла,
Воно лишає сліди, безумовно,
Діє немов прихована сила,
І лише остання ніч уміло
Стирає пунктири умовні.

Навіть видимість має власне буття.
І, звісно, свій сенс неповторний.
Варто лиш дати їй шанс на життя:
Забути про трюфельну свинку – затям –
Подумай про неї повторно.

Robert Gernhardt

DAS DUNKEL

Menschen kleiden sich gern bunt,
das hat einen dunklen Grund.

Menschen zeigen sich gern nackt-
Dunkelheit in Haut verpackt.

Ob im Mann, ob im Weib,
Dunkel herrscht in jedem Leib.

Auch trifft zu, dass Greis und Kind
innen völlig dunkel sind.

Hinter jedem roten Mund
öffnet sich ein dunkler Schlund.

Meerrettich und Brot und Wein
läßt der Schlund ins Dunkel ein,

Rein in Magen, Blase, Darm,
alle dunkel, aber warm.

Wein und Brot und Meerrettich
wandern durch ein dunkles Ich.

Auf dem Weg vom Ich zum Du
freilich geht's noch dunkler zu.

Dunkel lockt der Zeugungstrieb:
Laß mich ein. Hab mich lieb.

Dunkel bleibt auch, ob es frommt,
daß da das zusammenkommt:

Same sah nie Tageslicht,
Ei warf niemals Schatten nicht.

Klar ist nur, daß es das Glied
gradewegs ins Dunkel zieht,

Und daß es ein Spalt empfängt,
den es dunkel zu ihm drängt.

Dunkel ist, was sich dann tut,
Dunkel herrscht, wenn alles ruht,

Doch im Schoß der dunklen Nacht
regt sich dunkel der Verdacht,

Alles Licht sei eitel Schein
auf dem Weg ins Dunkelsein.

ПЕРЕКЛАВ ВЛАДИСЛАВ ТОФОРОВ

Роберт Гернхардт

ТЕМРЯВА

Ніби одягнені люди яскраво:
Причина цього – темна проява.

Себе полюбляють оголені люди:
Це – темрява, шкіра якої зверх буде.

Що чоловік, а що жінка відчує:
Темрява в кожному тілі панує.

Правда у тім, що старий і дитина
Темну як ніч, мають суть серединну.

Як кожен рот пломенить – червоніє,
Так за ним паща бездонна чорніє.

Хрін, хліб, вино, що смаки визначають,
Горлом у темряву всі потрапляють.

У шлунку, кишках, міхурі сечовому,
Темно та чисто на тлі тепловому.

Хліб, вино, хрін собі шлях визначають –
«Я» темним знову мандрують – блукають.

Шлях, що прямує від «Я» аж до «Ти» –
Темний: темнішого годі знайти.

Темні інстинкти продовження роду
Ваблять похмуро: кохай – даю згоду.

Це поєднання благочестиве?
Незрозумілість питанню властива.

Не бачило денного світла насіння,
Яйце, як звичайно, позбавлене тіні.

Ясно лиш те, що кінцівку жадану
Тягне у темряву так невблаганно.

Якщо розрив очевидний чекає,
Темрява явно до нього штовхає.

Не чується подиху, голосу, кроків:
Темрява скрізь – там, де тиша і спокій.

На лоні, на фоні темної ночі
Підозра ворухнеться – темно шепоче.

Будь-яке світло – ілюзія тільки:
На темний шлях не впливає ніскільки.

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Zbigniew Herbert¹¹

PAN COGITO O POSTAWIE WYPROSTOWANEJ

1

W Utyce
obywatele
nie chcą się bronić

w mieście wybuchła epidemia
instynktu samozachowawczego

świątynię wolności
zamieniono na pchli targ

senat obraduje nad tym
jak nie być senatem

obywatele
nie chcą się bronić
uczęszczają na przyspieszone kursy
padania na kolana

biernie czekają na wroga
piszą wiernopoddańcze mowy
zakopują złoto

szyją nowe sztandary
niewinnie białe
uczą dzieci kłamać

otworzyli bramy
przez które wchodzi teraz
kolumna piasku

poza tym jak zwykle
handel i kopulacja

2

Pan Cogito
chciałby stanąć
na wysokości sytuacji

to znaczy
spojrzeć losowi
prosto w oczy

jak Katon Młodszy
patrz Żywoty

nie ma jednak
miecza
ani okazji
żeby wysłać rodzinę za morze

czeka zatem jak inni
chodzi po bezsennym pokoju

wbrew radom stoików
chciałby mieć ciało z diamentu
i skrzydła

patrzy przez okno
jak słońce Republiki
ma się ku zachodowi

pozostało mu niewiele
właściwie tylko
wybór pozycji
w której chce umrzeć
wybór gestu
wybór ostatniego słowa

dlatego nie kładzie się
do łóżka
aby uniknąć
uduszenia we śnie

chciałby do końca
stać na wysokości sytuacji

los patrzy mu w oczy
w miejsce gdzie była
jego głowa

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Збігнєв Герберт

ПАН КОЇТО ПРО НЕЗЛАМНІСТЬ

1

Громадяни Утіки
не бажають захищатись

в місті епідемія
інстинкту самозбереження

на місці храму свободи
блошиний ринок (барахолка)

сенат обговорює питання
як йому не бути сенатом

громадяни
не бажають захищатись
проходять прискорений курс
коліноприклоніння

змирено чекають на ворога
пишуть вірнопідданьські промови
закопують золото

шиють нові
цнотливо білі прапори
навчають дітей брехати

громадяни самі відкрили брами
в які входить
колона праху

а в іншому все як завжди
спекуляція і копуляція

2

Пан Когіто
хоче бути
на висоті становища

тобто
зазирнути долі
просто в очі

наче Катон Молодший
(дивись життєопис)

але в нього нема
ані меча
ані можливості
відправити родину за сім морів

тому він чекає як усі
міряє ночами безсонну кімнату

всупереч порад стоїків
хотів би мати діамантовий торс
і крила

він бачить у вікно
згасання
сонця Республіки

залишилось йому небагато
власне
обрати позу
в якій він хотів би померти

обрати фінальний жест
заключне слово

він не лягає
в ліжко
щоб уникнути
задухи уві сні

Пан Когіто прагне до кінця бути
на висоті становища

доля дивиться йому прямо в очі
туди де
була його голова

Zbigniew Herbert

PRZESŁANIE PANA COGITO

Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu
po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę

idź wyprostowany wśród tych co na kolanach
wśród odwroconych plecami i obalonych w proch

ocalałeś nie po to aby żyć
masz mało czasu trzeba dać świadectwo

bądź odważny gdy rozum zawodzi bądź odważny
w ostatecznym rachunku jedynie to się liczy

a Gniew twój bezsilny niech będzie jak morze
ilekroć usłyszysz głos poniżonych i bitych

niech nie opuszcza cię twoja siostra Pogarda
dla szpiclów katów tchórzy – oni wygrają
pojda na twój pogrzeb i z ulgą rzuca grude
a kornik napisze twój uładowany życiorys

i nie przebaczaj zaiste nie w twojej mocy
przebaczać w imieniu tych których zdradzono o świcie

strzeż się jednak dumy niepotrzebnej
oglądaj w lustrze swa blazeńską twarz
powtarzaj: zostałem powołany – czyż nie było lepszych

strzeż się oschłości serca kochaj źródło zaranne
ptaka o nieznanym imieniu dąb zimowy
światło na murze splendor nieba
one nie potrzebują twojego ciepłego oddechu
są po to aby mówić: nikt cię nie pocieszy

czuważ – kiedy światło w górach daje znak – wstań i idź
dopóki krew obraca w piersi twoją ciemną gwiazdę

powtarzaj stare zaklęcia ludzkości bajki i legendy
bo tak zdobędziesz dobro którego nie zdobędziesz
powtarzaj wielkie słowa powtarzaj je z uporem
jak ci co szli przez pustynie i gineli w piasku

a nagrodzą cie za to tym co maja pod reka
chłosta śmiechu zabójstwem na śmietniku

idź bo tylko tak będziesz przyjęty do grona zimnych czaszek
do grona twoich przodków: Gilgamesza Hektora Rolanda
obronców królestwa bez kresu i miasta popiołów

Bądź wierny idź

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Збігнєв Герберт

ПОСЛАНИЯ ПАНА КОЇТО

Йди туди куди пішли ті до темної межі
за золотим руном небуття твоєю останньою нагородою

йди не схиляючи голови серед тих хто на колінах
серед повернутих спиною і обернених на попi

ти вцілів не для того щоб жити
часу мало потрібні свідчення

будь відважним коли розум підводить будь відважним
в останні хвилини важливим буде лише це

а Гнів твій безсилий най буде як море
коли почуєш битих і принижених голос

нехай не залишає тебе твоя сестра Погорда
для шпигунів катів боягузів – вони виграють
прийдуть на твій погреб і з полегшенням кинуть грудку
а черви напишуть твій життєопис

і не пробачай тобі сна це не стане сил
пробачати від імені тих яких зраджено вдосвіт

однак остерігайся гордості непотрібної
дивися в дзеркало на своє блюзнірське обличчя
повторюй: я був обраний – бо кращих не було

остерігайся зачествіння серця плекай первинне джерело
птаха невідомого на ім'я зимовий дуб
світло на мурах коштовність неба
їм не потрібне дихання твоє тепле
вони для того щоб казати: ніхто тебе не втішить

пильнуй – коли світло а горах дасть знак – підведися і йди
доки кров живить темну зірку в грудях твоїх

повторюй старі заклання людські казки і легенди
бо так здобудеш благість яку не здобудеш
повторюй великі слова вперто їх повторюй
як ті що йшли пустелею і гинули в пісках

а нагородять тебе тим що є під рукою
батою сміху вбивством на смітнику

йди бо лише так тебе приймуть до грона холодних черепів
до грона твоїх пращурів: Гільгамеша Гектора Роланда
оборонців королівства без краю і згарищ міст

Будь вірним йди

ПЕРЕКЛАДИ З МОВИ СКОТС

Robert Louis Stevenson

THE SPAEWIFE

O, I wad like to ken – to the beggar-wife says I –
Why chops are guid to brander and nane sae guid to fry.
An' siller, that's sae braw to keep, is brawer still to gi'e.
– *It's gey an' easy spierin'*, says the beggar-wife to me.

O, I wad like to ken – to the beggar-wife says I –
Hoo a' things come to be whaur we find them when we try,
The lasses in their claes an' the fishes in the sea.
– *It's gey an' easy spierin'*, says the beggar-wife to me.

O, I wad like to ken – to the beggar-wife says I –
Why lads are a' to sell an' lasses a' to buy;
An' naebody for 80ecency but barely twa or three
– *It's gey an' easy spierin'*, says the beggar-wife to me.

O, I wad like to ken – to the beggar-wife says I –
Gin death's as shure to men as killin' is to kye,
Why God has filled the yearth sae fu' o' tasty things to pree.
– *It's gey an' easy spierin'*, says the beggar-wife to me.

O, I wad like to ken – to the beggar wife says I –
The reason o' the cause an' the wherefore o' the why,
Wi' mony anither riddle brings the tear into my e'e.
– *It's gey an' easy spierin'*, says the beggar-wife to me.

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРАЧ

Роберт Луїс Стівенсон

ВОРОЖКА

Запитав я в циганки: – Втямки щось ніяк не візьму,
Смачніш на вогні піджарене чи в'ялене в диму?
Й чому багатії веселі, а бідняки сумні?
– Легко тобі запитувати, – каже циганка мені.

Запитав я в циганки: – Втямки щось ніяк не візьму,
Чому ті з дівчат ваблять більше, яких не обніму?
А рибки, що їх зловить хотів би, ховаються на дні?
– Легко тобі запитувати, – каже циганка мені.

Запитав я в циганки: – Втямки щось ніяк не візьму,
Якби на ватагу хлопців дівчат натравити юрму,
То чи вдалося б стидовиськ тоді уникнути чи ні?
– Легко тобі запитувати, – каже циганка мені.

Запитав я в циганки: – Втямки щось ніяк не візьму,
Якщо все одно смерть готує нам тлін і могильну тьму,
Чому принадами стількома сповнені ночі і дні?
– Легко тобі запитувати, – каже циганка мені.

Запитав я в циганки: – Втямки щось ніяк не візьму,
В чім справжня причина всіх звідки, і як, і чому?
Від загадок ось таких в очах уже сльози одні.
– Легко тобі запитувати, – каже циганка мені.

Scottish popular ballad

BROWN ADAM¹²

O WHA woud wish the win to blaw,
Or the green leaves fa therewith?
Or wha wad wish a leeler love
Than Brown Adam the Smith?

His hammer's o the beaten gold,
His study's o the steel,
His fingers white are my delite,
He blows his bellows well.

But they ha banishd him Brown Adam
Frae father and frae mither,
An they ha banishd him Brown Adam
Frae sister and frae brither.

And they ha banishd Brown Adam
Frae the flowr o a' his kin;
An he's biggit a bowr i the good green wood
Betwen his lady an him.

O it fell once upon a day
Brown Adam he thought lang,
An he woud to the green wood gang,
To hunt some venison.

He's ta'en his bow his arm oer,
His bran intill his han,
And he is to the good green wood,
As fast as he coud gang.

O he's shot up, an he's shot down,
The bird upo the briar,
And he's sent it hame to his lady,
Bade her be of good cheer.

O he's shot up, an he's shot down,
The bird upo the thorn,
And sent it hame to his lady,
And hee'd be hame the morn.

Whan he came till his lady's bowr-door
He stood a little foreby,
And there he heard a fu fa'se knight
Temptin his gay lady.

O he's taen out a gay gold ring,
Had cost him mony a poun:
'O grant me love for love, lady,
An this sal be your own.'

'I loo Brown Adam well,' she says,
'I wot sae does he me;
An I woud na gi Brown Adam's love
For nae fa'se knight I see.'

Out has he ta'en a purse of gold,
Was a' fu to the string:
'Grant me but love for love, lady,
An a' this sal be thine.'

'I loo Brown Adam well,' she says,
'An I ken sae does he me;
An I woudna be your light leman
For mair nor ye coud gie.'

Then out has he drawn his lang, lang bran,
And he's flashd it in her een:
'Now grant me love for love, lady,
Or thro you this sal gang!'

'O,' sighing said that gay lady,
'Brown Adam tarrys lang!'
Then up it starts Brown Adam,
Says, I'm just at your han.

He's gard him leave his bow, his bow,
He's gard him leave his bran;
He's gard him leave a better pledge,
Four fingers o his right han.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Шотландська народна балада

СМАГЛИЙ ЕДАМ¹³

Волітиме хто, щоб подув вітровій,
Чи зелен-лист линув удаль?
Чи хто у коханні стійкіш серденя,
Аніж Смаглий Едам Коваль?

А молот у нього – увесь золотий,
Ковадло – крицевий удар,
А білі персти – ліпших що не знайти,
А як він роздмухує жар!

Але на вигнання його прирекли,
Далеко від рідних батьків.
І Смаглого Едама вигнали геть
Від рідних і всіх кривняків.

І Смаглого Едама вигнали геть,
Від розквіту рідних країв,
У зелен-гаю зводить хижу свою,
І з власною леді зажив.

А одного дня він тоді міркував,
Пішов Смаглий Едам у ліс,
У зелен-гаю на ловитву свою,
Щоб лов оленину приніс.

Він лука свого поніс на руці,
І меч він із піхов вийма,
У зелен-гаю на ловитву свою
Він вирушив хутко, притьма.

І скрізь цілив він, і туди, і сюди,
Де птах, у шипшини гілля,
І здобич до власної леді послав,
Ця здобич її звеселя.

І скрізь цілив він, і туди, і сюди,
У птаха, що в гіллі тернин,
І здобич послав леді, та обіцяв
До рання вже вернути він.

Коли ж до альтани він леді прибув, –
Заждав, не ступив за поріг, –
Облудного лицаря голос почув,
Що леді нав'язує гріх.

Їй злотного персня цей лицар дає,
І гроші їй, фунти дає:
«Кохання мені за кохання даруй –
Це все, леді, буде твоє!» –

«Кохання одне – Смаглий Едам це мій,
Так само він вірний мені,
Не буду твоєю любаскою я –
На більше не здатний ти, ні».

І лицар предовгого вийняв меча,
Приставив до серденька їй:
«Кохання мені за кохання даси,
Чи вік я вкорочую твій!»

«О, – мовить зітхаючи леді тоді, –
Де ж Едам у мандрах доріг?»
І Смаглий тут Едам одразу зайшов
І рік: «Я до послуг твоїх».

І лука виймає із сагайдака, лук,
І він меч виймає дзвінкий,
І кращу заставу від лицаря взяв –
Це пальці чотири руки.

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Bernard Werber

LE CHANT DU PAPILLON

Lorsque l'engin approcha du Soleil, Simon en sortit une bien bonne :

— Vous ne trouvez pas qu'il fait chaud aujourd'hui ?

Ils en rirent de bon cœur.

Simon décida que leurs premiers pas sur l'astre s'effectueraient dans une zone de taches. Pierre enfila une tenue de vulcanologue, activa le système de réfrigération portatif, puis sortit, brandissant un drapeau terrien. Tous lui souhaitèrent bonne chance. Un filin de sécurité en acier lui permettrait de revenir à n'importe quel moment.

Dans leur talkie-walkie, ils captèrent des paroles historiques :

— Je suis le premier homme à fouler le Soleil et je vais y planter le drapeau de ma planète.

Simon, Lucille et Pamela applaudirent en évitant de frapper des mains pour ne pas provoquer d'échauffement.

Pierre lâcha le drapeau dans le brasier solaire où il s'enflamma aussitôt.

Simon lui demanda :

— Vois-tu quelque chose ?

— Oui... Oui... C'est incroyable... Il... Il... Il y a des... habitants !

Grésillements.

— Ils viennent vers moi...

Ils entendirent un long soupir. Le corps de Pierre venait de s'embraser. À bord, ils ne percurent, dans leurs tympan asséchés, qu'un fsschhh semblable à un froissement de feuilles mortes.

La tenue de vulcanologue n'obtiendrait jamais le label de garantie de la NASA. Ils ramenèrent le filin de sécurité dont le bout était fondu.

Lucille se signa :

— ... Que ton âme monte vers un ciel « noir et froid ».

Ce qui, à cet instant, lui sembla un véritable vœu pieux.

Simon faillit taper du poing sur la paroi de l'Icare. Il se ravisa à temps. Éviter tout frottement.

— Je veux en avoir le cœur net, expliqua-t-il.

Il se dirigea vers le placard à vêtements et, du bout des doigts, enfila à son tour une tenue de vulcanologue.

— Ne sors pas, dit Pamela.

— Tu mourras toi aussi, l'avertit Lucille.

— Mais s'il y a vraiment des habitants du Soleil, comment les appeler? Pourquoi pas des... Soliens!

On recherche vainement depuis toujours des Martiens, des Vénusiens, et les extraterrestres seraient là, dans le point le plus brûlant du ciel. Des Soliens ! Des Soliens !

Simon sortit dans le feu. Il observa de grandes bourrasques de magma orange. Il ne s'agissait ni de gaz ni de liquides, mais de chaleur à l'état pur, intense. À côté de cette chaleur-là, même l'habitable caniculaire lui semblait maintenant frais.

Sous sa combinaison, sa peau rissolait. Il sut qu'il ne disposait que de quelques minutes pour découvrir les habitants du Soleil. Il avança péniblement dans la limite autorisée par le filin de sécurité. S'il ne se passait rien dans les trois prochaines minutes, il regagnerait le vaisseau. Pas question de se calciner comme Pierre. Simon ne ressentait nulle envie de devenir martyr, il désirait seulement, éperdument, passionnément, se livrer à des expériences scientifiques audacieuses. Or un scientifique mort est un scientifique qui a échoué.

Il consulta avec appréhension sa montre. Elle explosa en une multitude d'éclats en fusion.

Ce fut à ce moment qu'il « les » distingua. Ils étaient là, comme autant de volutes irréelles. Des Soliens. Ils avaient l'apparence de

bouffées de plasma animées, de grands papillons aux voilures orange. Ils pouvaient communiquer par télépathie. Ils s'entretinrent avec Simon, pas assez longtemps cependant pour qu'il s'enflamme. Ensuite le Soleillonaute hocha la tête et retourna vers Icare.

ПЕРЕКЛАЛА ТЕТЯНА КАРПЛЮК

Бернар Вербер

СПІВ МЕТЕЛИКІВ

Коли корабель наблизився до Сонця, Сімон влучно пожартував:

— Сьогодні жаркувато, Вам не здається?

Вони від душі посміялися.

Сімон вирішив, що перші кроки на світилі вони зроблять саме в зоні сонячних плям. П'єр надягнув костюм вулканолога, до якого був прикріплений сталевий страхувальний трос, що гарантував його повернення на корабель у будь-який момент, увімкнув портативну систему охолодження, і ступив назовні, розмахуючи прапором Землі.

Йому бажали ні пуху ні пера.

Рації фіксували історичну фразу:

— Я перша людина, яка ступила на Сонце, і я встановлю тут прапор моєї планети.

Сімон, Люсіль і Памела схвально аплодували, хоча й беззвучно і не торкаючися долонь, аби уникнути надмірного перегріву.

П'єр скинув прапор у сонячне пекло, і той відразу спалахнув.

— Щось бачиш?

— Так... Так... Це неймовірно... Тут... Тут... Тут хтось є!

Чути шипіння.

— Вони наближаються...

Було чутно тихе знесилене зітхання. Тіло П'єра обітнуло полум'я. На борту чулося лиш фшшшшш. Це було все, що їм вдалося вловити своїми пересохлими барабанними перетинками.

Таке спорядження вулканолога ніколи не отримало б гриф схвалення NASA. Вони витягнули назад лише страхувальний трос, кінець якого розплавився.

Люсіль перехрестилася:

— ... Хай душа твоя здійметься до цього «чорного та холодного» неба.

Тоді їй це здавалося бажаним.

Сімон мало не вдарив кулаком по борту «Ікаруса», але вчасно зупинився. Потрібно уникати будь-якого тертя.

— Я хочу побачити на власні очі, – пояснив він.

Він підійшов до шафи і обережно натягнув на себе костюм вулканолога.

— Не виходь, – сказала Памела.

— А то й ти загинеш, – застерегла його Люсіль.

— Але якщо на Сонці й справді є мешканці, то як їх називати? Може... Соляріани!?

Ми протягом століть шукали марсіан й венеріан, і все марно. А ці позаземні істоти були там, у найгарячішій точці космосу.

Сімон ступив у вогонь.

Він побачив величезні пориви помаранчевої магми. Вона не була газоподібною чи рідкою, а чистим, потужним потоком тепла. У порівнянні з цією спекою, навіть задушлива кабіна корабля здавалася йому прохолодною.

Під захисним костюмом його шкіра палахкотіла і темніла. Він розумів, що має лише декілька хвилин, щоб знайти мешканців Сонця. Він з боєм прокладав собі шлях по страхувальному тросі. Якщо протягом трьох хвилин не вдасться щось виявити, він повернеться на судно. Й мови про те, щоб перетворитися на камінь

як П'єр, навіть не було. Сімон зовсім не прагнув стати великомучеником, він просто безмежно жадав проводити ризикові наукові експерименти. А мертвий науковець — це науковець невдаха.

Він з побоюванням глянув свій на годинник, який перетворився на безліч розплавлених часточок.

І ось тоді побачив «їх». Вони були там, ніби недосяжні уламки світла. Соляріани. Вони нагадували оживлені згустки плазми, величезних метеликів з жовтогарячими крилами. Спілкувалися телепатично.

З Сімоном вони комунікували не дуже довго, аби він не спалахнув полум'ям. Тоді Сонценавт кивнув і повернувся на Ікарус.

Amélie Nothomb

L'HYGIÈNE DE L'ASSASIN

Quand il fut de notoriété publique que l'immense écrivain Prétextat Tach mourrait dans les deux mois, des journalistes du monde entier sollicitèrent des entretiens privés avec l'octogénaire. Le vieillard jouissait, certes, d'un prestige considérable; l'étonnement n'en fut pas moins grand de voir accourir, au chevet du romancier francophone, des émissaires de quotidiens aussi connus que (nous nous sommes permis de traduire) Les Rumeurs de Nankin et The Bangladesh Observer. Ainsi, deux mois avant son décès, M. Tach put se faire une idée de l'ampleur de sa célébrité.

Son secrétaire se chargea d'effectuer une sélection drastique parmi ces propositions: il élimina tous les journaux en langues étrangères car le mourant ne parlait que le français et ne faisait confiance à aucun interprète; il refusa les reporters de couleur, parce que, avec l'âge, l'écrivain s'était mis à tenir des propos racistes, lesquels étaient en discordance avec ses opinions profondes – les spécialistes tachiens, embarrassés, y voyaient l'expression d'un désir sénile de scandaliser; enfin, le secrétaire découragea poliment les sollicitations des chaînes de télévision, des magazines féminins, des journaux jugés

trop politiques et surtout des revues médicales qui eussent voulu savoir comment le grand homme avait attrapé un cancer aussi rare.

Ce ne fut pas sans fierté que M. Tach s'était su atteint du redoutable syndrome d'Elzenveiverplatz, appelé plus vulgairement «cancer des cartilages», que le savant éponyme avait dépisté au XIXe siècle à Cayenne chez une dizaine de bagnards incarcérés pour violences sexuelles suivies d'homicides, et qui n'avait plus jamais été repéré depuis. Il ressentit ce diagnostic comme un anoblissement inespéré: avec son physique d'obèse imberbe, qui avait tout de l'eunuque sauf la voix, il redoutait de mourir d'une stupide maladie cardio-vasculaire. En rédigeant son épitaphe, il n'oublia pas de mentionner le nom sublime du médecin teuton grâce auquel il trépasserait en beauté.

A dire vrai, que ce sédentaire adipeux ait survécu jusqu'à l'âge de quatre-vingt-trois ans rendait perplexe la médecine moderne. Cet homme était tellement gras que depuis des années il avouait ne plus être capable de marcher; il avait envoyé paître les recommandations des diététiciens et se nourrissait abominablement. En outre, il fumait ses

vingt havanes par jour. Mais il buvait très modérément et pratiquait la chasteté depuis des temps immémoriaux: les médecins ne trouvaient pas d'autre explication au bon fonctionnement de son cœur étouffé par la graisse. Sa survie n'en demeurerait pas moins mystérieuse, ainsi que l'origine du syndrome qui allait y mettre fin.

Il n'y eut pas un organe de presse au monde pour ne pas se scandaliser de la médiatisation de cette mort prochaine. Le courrier des lecteurs fit largement écho à ces autocritiques. Les reportages des rares journalistes sélectionnés n'en furent que plus attendus, conformément aux lois de l'information moderne.

Déjà les biographes veillaient au grain. Les éditeurs armaient leurs bataillons. Il y eut aussi, bien sûr, quelques intellectuels qui se demandèrent si ce succès prodigieux n'était pas surfait: Prétextat Tach avait-il réellement innové? N'avait-il pas été seulement l'héritier ingénieux de créateurs méconnus? Et de citer à l'appui quelques auteurs aux noms ésotériques, dont ils n'avaient eux-mêmes pas lu les œuvres, ce qui leur permettait d'en parler avec pénétration.

Tous ces facteurs concoururent à assurer à cette agonie un retentissement exceptionnel. Pas de doute, c'était un succès.

L'auteur, qui avait vingt-deux romans à son actif, habitait au rez-de-chaussée d'un immeuble modeste: il avait besoin d'un logement où tout fût de plain-pied, car il se déplaçait en fauteuil roulant. Il vivait seul et sans le moindre animal familier. Chaque jour, une infirmière très courageuse passait vers 17 heures pour le laver. Il n'aurait pas supporté que l'on fit ses courses à sa place: il allait lui-même acheter ses provisions dans les épiceries du quartier. Son secrétaire, Ernest Gravelin, vivait quatre étages plus haut mais évitait autant que possible de le voir; il lui téléphonait régulièrement et Tach ne manquait jamais de commencer la conversation par: «Désolé, mon cher Ernest, je ne suis pas encore mort.»

Aux journalistes sélectionnés, Gravelin répétait cependant combien le vieillard avait un bon fonds: ne donnait-il pas, chaque année, la moitié de ses revenus à un organisme de charité? Ne sentait-on pas affleurer cette générosité secrète à travers certains personnages de ses romans? «Bien sûr, il nous terrorise tous, et moi le premier, mais je soutiens que ce masque agressif est une coquetterie: il aime jouer à l'obèse placide et cruel pour cacher une sensibilité à fleur de peau.» Ces propos ne rassurèrent pas les chroniqueurs qui, du reste, ne voulaient pas guérir d'une peur qu'on leur envoyait: elle leur conférait une aura de correspondants de guerre.

La nouvelle du décès imminent était tombée un 10 janvier. Ce fut le 14 que le premier journaliste put rencontrer l'écrivain. Il pénétra au cœur de l'appartement où il faisait si sombre qu'il mit un certain temps à distinguer la grosse silhouette assise dans le fauteuil roulant, au milieu du salon. La voix sépulcrale de l'octogénaire se contenta d'un «Bonjour, monsieur» inexpressif pour le mettre à l'aise, ce qui crispa le malheureux davantage.

– Enchanté de vous rencontrer, monsieur Tach. C'est un grand honneur pour moi.

Le magnétophone était en marche, guettant les paroles du vieillard qui se taisait.

– Pardon, monsieur Tach, pourrais-je allumer une lumière? Je ne distingue pas votre visage.

– Il est 10 heures du matin, monsieur, je n'allume pas la lumière à cette heure-là. Du reste, vous me verrez bien assez tôt, dès que vos yeux se seront habitués à l'obscurité. Profitez donc du répit qui vous est octroyé et contentez-vous de ma voix, c'est ce que j'ai de plus beau.

– Il est vrai que vous avez une très belle voix.

– Oui.

Silence embarrassant pour l'intrus qui nota sur son carnet: «T. a le silence acerbe. A éviter autant que possible.»

– Monsieur Tach, le monde entier a admiré la détermination avec laquelle vous avez refusé d'entrer à l'hôpital, malgré les injonctions des médecins. Alors, la première question qui s'impose est celle-ci: comment vous sentez-vous?

– Je me sens comme je me sens depuis vingt ans.

– C'est-à-dire?

– Je me sens peu.

– Peu quoi?

– Peu.

– Oui, je comprends.

– Je vous admire.

Aucune ironie dans la voix implacablement neutre du malade. Le journaliste eut un petit rire jaunâtre avant de reprendre:

– Monsieur Tach, je n'userai pas, avec un homme tel que vous, des périphrases qui ont cours dans ma profession. Aussi je me permets de vous demander quelles sont les pensées et les humeurs d'un grand écrivain qui se sait sur le point de mourir.

Silence. Soupir.

– Je ne sais pas, monsieur.

– Vous ne savez pas?

– Si je savais à quoi je pensais, je suppose que je ne serais pas devenu écrivain.

– Vous voulez dire que vous écrivez pour savoir enfin à quoi vous pensez?

– C'est possible. Je ne sais plus très bien, je n'ai plus écrit depuis si longtemps.

– Comment? Mais votre dernier roman a paru il y a moins de deux ans...

– Vidange de tiroir, monsieur. Mes tiroirs sont tellement pleins que l'on pourrait éditer un nouveau roman de moi chaque année pendant la décennie qui suivra ma mort.

– C'est extraordinaire! Quand avez-vous cessé d'écrire?

– A cinquante-neuf ans.

– Alors, tous vos romans sortis depuis vingt-quatre ans étaient des vidanges de tiroirs?

– Vous calculez bien.

– A quel âge avez-vous commencé à écrire?

– Difficile à dire: j'ai commencé et arrêté plusieurs fois. La première fois, j'avais six ans, j'écrivais des tragédies.

– Des tragédies à six ans?

– Oui, c'était en vers. Débile. J'ai arrêté à sept ans. A neuf ans, j'ai fait une rechute, qui m'a valu quelques élégies, toujours en vers. Je méprisais la prose.

– Surprenant, de la part d'un des plus grands prosateurs de notre époque.

– A onze ans, j'ai de nouveau arrêté et je n'ai plus écrit une ligne jusqu'à mes dix-huit ans.

Le journaliste nota sur le carnet: «T. accueille les compliments sans se cabrer.»

– Et à dix-huit ans?

– J'ai recommencé. J'écrivais d'abord assez peu, puis de plus en plus. A vingt-trois ans, j'ai atteint ma vitesse de croisière, et je l'ai maintenue pendant trente-six ans.

– Que voulez-vous dire par votre «vitesse de croisière»?

– Je n'ai plus fait que ça. J'écrivais sans cesse; à part manger, fumer et dormir, je n'avais aucune activité.

– Vous ne sortiez jamais?

– Seulement quand j'y étais contraint.

– Au fond, personne n'a jamais su ce que vous avez fait pendant la guerre.

– Moi non plus.

ПЕРЕКЛАЛА ТЕТЯНА КАРПЛЮК

Амелі Нотомб

ГІГІЄНА ВБИВЦІ

Коли стало відомо, що видатному письменнику Претекстату Таху залишилося жити два місяці, журналісти зі всього світу зажадали взяти приватне інтерв'ю у вісімдесятилітнього чоловіка. Старий, певна річ, володів неабияким авторитетом, хоча й дивно було бачити як представники провідних газет, таких як «Рюмьор де Нанкін» і «Бангладеш Обсервер» поспішали до одра французького новеліста. Так от, лише за два місяці до смерті, Тах дещо отримав уявлення про масштаби своєї слави.

Його секретар провів жорсткий відбір усіх пропозицій. Він викреслив усі іншомовні газети, адже приречений на смерть чоловік розмовляв лише французькою і не довіряв жодному перекладачеві. Також було відмовлено кольоровим репортерам, тому що з плином років письменник почав вдаватися до расистських висловлювань, які суперечили його власним глибоким переконанням. А от спеціалісти по Таху, знімаючі, побачили в цьому маразматичну жагу до скандалу. Наостанок секретар тактовно відмовляв телеканалам, жіночим журналам, занадто політизованим виданням, і, звісно ж, медичним журналам, яким кортіло дізнатися, як видатний діяч зіткнувся з такою рідкісною формою раку.

Пан Тах певною мірою навіть пишався своєю хворобою. У нього діагностували важку форму синдрому Ельзенвайверплатц, більш відомого як «рак хряща», який був виявлений однойменним вченим у Кайєні у XIX столітті у десятка засуджених за сексуальне насильство з подальшим вбивством. Відтоді жодного випадку цього синдрому не було зафіксовано. Письменник прийняв цей діагноз за подарунок долі, бо все, окрім голосу, у його огрядній голомозій статурі чимось нагадувало євнуха. Найбільшим його страхом була смерть від якоїсь дурної серцево-судинної хвороби. Під час складання своєї епітафії він не забув згадати славетне ім'я тевтонського лікаря, завдяки якому він зможе піти з життя зі смаком і стилем.

Відверто кажучи, той факт, що цей товстий малорухливий чоловік дожив до вісімдесяти трьох років, поставив сучасну медицину в глухий кут. Він був настільки гладким, що протягом багатьох років стверджував, що більше не в змозі ходити. До того ж, він чхати хотів на рекомендації дієтологів, жахливо харчувався і викурював по двадцять гаванських сигар на день. Натомість пив він у міру і від статевого життя відмовився з незапам'ятних часів. Ніякого іншого пояснення належному функціонуванню його затиснутого жиром серця лікарі знайти не могли. Його виживання було такою ж загадкою, як і походження синдрому, який поклав би йому край.

Всі засоби масової інформації висловили своє невдоволення щодо такого шуму навколо його неминучої смерті. Така критика здобула чималий резонанс у відгуках читачів. Але відповідно до законів ЗМІ, на репортажі кількох відібраних для інтерв'ю журналістів таки чекали з нетерпінням.

Біографи вже тримали руку на пульсі, видавці також готувалися. Знайшлися, звичайно, й ті інтелектуали, які замислилися над значущістю Претекстата Таха. Чи дійсно він був новатором? Чи може він просто був звичайнісіньким спадкоємцем нікому невідомих творів? Цитували й низку авторів з загадковими іменами, творів яких ці інтелектуали самі не читали, що давало їм змогу говорити про все це з проникливістю.

Все це поєдналося, щоб досягти виняткового ефекту від цієї агонії Таха. Безсумнівно, це був успіх.

Автор, який написав двадцять два романи, жив на першому поверсі скромного будинку, все через те, що пересувався він на інвалідному візку, і потребував житла, де все було б на одному рівні. Він жив сам, навіть не мав домашнього улюбленця. Щодня близько 17:00 приходила дуже відважна медсестра, щоб його помити. Він не погодився б на те, щоб хтось робив за нього покупки, тому направлявся за продуктами сам у магазини, що знаходилися неподалік. Його секретар, Ернест Гравелін, жив чотирма поверхами вище та намагався якомога менше з ним бачитися. Але регулярно йому телефонував, і Тах ніколи не пропускав нагоди почати розмову зі слів «Вибач, мій дорогий Ернесте, я ще живий».

Обраним журналістам Гравелін постійно твердив про гарні статки старого, мовляв, хіба не він віддавав половину свого щорічного доходу на благодійність? Хіба такою ж потаємною

щедрістю не просякнуті деякі персонажі його романів? «Звісно, він всіх нас тероризує, і мене в першу чергу, але я стверджую, що така агресивність це лише маска для кокетства. Йому подобається вдавати спокійного і жорстокого товстуна, аби приховати вразливість своєї душі». Проте такі одкровення не втішили літописців, які, більше того, не прагнули позбутися страху, якому багато хто заздрив. Адже саме страх дозволяв їм набути слави таких собі воєнних кореспондентів.

Звістка про неминучу смерть з'явилася 10 січня, а вже 14 перший журналіст зустрівся з письменником. Він зайшов вглиб квартири, де було настільки темно, що знадобився час на те, щоб розгледіти велику постать, яка сиділа в інвалідному візку посеред вітальні. Гробовий голос вісімдесятирічного старого обмежився невиразним «Доброго ранку, пане», щоб заспокоїти хлопця, однак нещасний напружився ще дужче.

– Приємно познайомитися. Пане Тах. Це велика честь для мене.

Диктофон вже працював, ловив кожне слово старого, який замовк.

– Вибачте, пане Тах, чи можу я увімкнути світло? Я не бачу вашого обличчя.

– Зараз 10-та година ранку, пане, я не вмикаю світло о такій порі. Разом з тим, Ви побачите мене зовсім скоро, як тільки ваші очі звикнуть до темряви. Тож краще скористайтесь шансом і задовольняйтесь найкращим, що у мене є – моїм голосом.

– У вас справді дуже гарний голос.

– Так.

Повисло зніяковіле для непрошеного гостя мовчання, який занотував у своєму блокноті «Т. відрізняється їдкою мовчазністю. Уникати, коли це можливо».

– Пане Тах, весь світ був вражений рішучістю, з якою Ви відмовилися лягати в лікарню, наперекір вказівкам лікарів. Тому перше питання, яке виникає : Як Ви себе відчуваєте?

– Точно так само, як і останні двадцять років.

– Тобто?

– Я мало що відчуваю.

– Мало що?

– Мало.

– Гаразд, я розумію.

– Я Вами захоплююся.

У голосі хворого чоловіка не було й проблиску іронії. Перш ніж продовжити журналіст видав слабкий смішок:

– Пане Тах, говорячи з Вами, я не буду використовувати традиційних для моєї професії перифразів. Тож дозволю собі запитати про думки і настрої, що виникають у майстра пера, перед неминучою смертю.

Тиша. Зітхання.

– Гадки не маю, пане.

– Невже?

– Якби ж я знав про що думаю, то, мабуть, не став би письменником.

– Ви хочете сказати, що пишете лише для того, щоб дізнатися, що у Вас самого на думці?

– Можливо. Точно не скажу, бо вже давненько не писав.

– Як це не писали? Але ж ваш останній роман вийшов всього два роки тому...

– Всі мої надбання отам, пане, у столі. Шухляди настільки забиті, що новий роман міг би виходити щороку протягом десятиліття після моєї смерті.

– Вражає. Коли ж Ви припинили писати?

– У п'ятдесят дев'ять.

– Тобто, всі ваші романи, опубліковані за останні двадцять чотири роки, були взяті зі столу?

– Ви добре рахуєте.

– У якому віці Ви почали писати?

– Важко сказати. Я неодноразово починав і закидав це діло. Але вперше я почав писати трагедії у віці шести років.

– Трагедії? У шість років?

– Так, то були вірші. Дурниці. Я припинив, коли мені було сім. У дев'ять у мене виник порив, який призвів до написання кількох елегій, знову ж таки у віршах. Прозу я зневажав.

– Дивно таке чути від одного з найвидатніших прозаїків нашого часу.

– Коли мені було одинадцять, я знову закинув і не написав ні рядка аж до вісімнадцяти років.

Журналіст зробив помітку у блокноті: «Т. залюбки приймає компліменти».

– А у вісімнадцять?

– Я знову розпочав. Спочатку писав зовсім трохи, згодом все більше й більше. У двадцять три роки я вийшов на крейсерську швидкість і тримав такий темп до тридцяти шести років.

– Що Ви маєте на увазі під «крейсерська швидкість»?

– Все, що я робив це писав без зупину. Виділяв час лише на їжу, паління і сон.

– Ви нікуди не виходили?

– Лише, коли було потрібно.

– Правду кажучи, ніхто ніколи й не знав, чим Ви займалися під час війни.

– Я тим більше не знав.

Haruki Murakami

KAFKA SUR LE RAVAGE

Chapitre 19

C'EST LUNDI ET LA BIBLIOTHÈQUE EST FERMÉE. Déjà calme en temps ordinaire, les jours de fermeture, on dirait un endroit oublié du temps. Ou un endroit qui retient son souffle pour ne pas être découvert. Lorsqu'on passe la porte où est accroché un panneau « Privé – entrée interdite », et qu'on avance dans le couloir derrière la salle de lecture, on tombe sur un coin cuisine réservé aux employés avec un

évier et un four à micro-ondes. Au fond du couloir se trouve la porte de la chambre des invités. Elle est équipée d'une salle de bains et de placards. Il y a un lit pour une personne et une table de chevet sur laquelle sont posés une lampe et un réveil. J'aperçois aussi un bureau avec une lampe à pied. Des fauteuils anciens revêtus de tissu blanc, une malle pour ranger les vêtements. Il y a aussi un petit frigidaire, surmonté d'un placard à vaisselle. Dans la salle de bain se trouve un séchoir, des serviettes, du savon et du shampoing. Cette chambre contient tout ce qu'il faut pour passer un séjour confortable. Par la fenêtre, orientée à l'ouest, on aperçoit les arbres du jardin. Le crépuscule est proche, le soleil qui commence à décliner projette ses derniers rayons derrière les cyprès.

— Quand je n'ai pas envie de rentrer chez moi, il m'arrive de rester dormir ici. C'est rare, mais personne d'autre n'utilise cette pièce. À ma connaissance, Mademoiselle Saeki n'y entre jamais. Tu vois, cela ne dérange vraiment personne que tu t'y installes. Je pose mon sac à dos par terre, jette un regard circulaire sur la pièce.

— Le lit est fait, il y a ce qu'il faut dans le frigo : du lait, des fruits, des légumes, du beurre, du jambon et du fromage... Ce sera difficile de cuisiner des plats compliqués ici, mais tu pourras te préparer des sandwiches ou de la salade. Si tu as envie d'un vrai repas, tu peux toujours te le faire livrer ou aller manger à l'extérieur. Y a-t-il quelque chose que j'ai oublié de te dire ?

— Où travaille Mademoiselle Saeki d'habitude ? Oshima désigne le plafond.

— Tu as vu le bureau au moment de la visite guidée, n'est-ce pas ? Elle travaille toujours là-bas. Quand je m'absente, elle descend et me remplace à la réception. Mais, quand elle n'a rien à faire au rez-de-chaussée, elle reste en haut. Je hoche la tête.

— Je viendrai te chercher un peu avant dix heures demain matin pour t'expliquer en gros l'organisation du travail. Repose-toi tranquillement d'ici là.

— Merci pour tout, dis-je.

— My pleasure, répond-il en anglais. Après son départ, je dépose le peu de vêtements que j'ai dans la malle, suspends les chemises et la veste sur des cintres, pose le cahier et les crayons sur le bureau, mets les affaires de toilette dans la salle de bains, mon sac à dos vide dans le placard. La chambre est dépourvue de toute décoration, à l'exception d'une petite peinture à huile accrochée au mur. Ce tableau plein de réalisme représente un jeune adolescent au bord de la mer. C'est une œuvre de qualité. Je me demande si elle a été réalisée par un peintre connu, le garçon doit avoir une douzaine d'années. Protégé du soleil par

un chapeau blanc, il est assis sur une petite chaise longue. Un Coude sur l'accoudoir, il a posé sa joue sur sa main. Son expression est légèrement mélancolique et fière en même temps. Un berger allemand noir est couché à ses pieds. Derrière lui, on aperçoit la mer. Plusieurs personnes s'y baignent, mais elles sont peintes en tout petit, on ne distingue pas leurs visages. On voit aussi une petite île au large. Dans le ciel d'été flottent quelques nuages en forme de poing. Assis devant le bureau, je contemple ce tableau. Au bout d'un moment, il me semble entendre le bruit des vagues et sentir l'odeur de la marée.

L'adolescent représenté est peut-être le garçon qui a vécu jadis ici. Celui que Mademoiselle Saeki a aimé et qui est mort pour rien à vingt ans, victime des rivalités entre mouvements estudiantins, je n'ai aucun moyen de le vérifier mais j'en ai la vague intuition.

Je suis sûr que le bord de mer que représente le tableau existe près d'ici. Si c'est le cas, on le voit tel qu'il était il y a une trentaine d'années. Un Temps qui me semble presque une éternité. J'essaie de m'imaginer dans trente ans. Autant essayer d'imaginer le bout du monde. Le lendemain matin, Oshima-san vient me chercher et me montre ce qu'il y a à faire avant l'ouverture de la bibliothèque. Il faut déverrouiller les fenêtres, les ouvrir pour aérer, passer rapidement l'aspirateur, essuyer les bureaux, changer l'eau des fleurs, allumer la lumière, de temps à autre arroser le jardin et enfin, l'heure venue, ouvrir la porte d'entrée. Lors de la fermeture, on procède à peu près de la même façon mais en sens inverse. On ferme les fenêtres, on essuie de nouveau les bureaux avec un chiffon, on éteint les lumières et on ferme la porte à clé.

— Ce serait très étonnant qu'on nous vole quoi que ce soit, on pourrait ne pas être aussi prudents, dit Oshima, mais Mademoiselle Saeki ni moi n'aimons le laisser-aller. Nous acquittons de nos tâches le plus sérieusement possible. J'en attends autant de toi.

J'acquiesce. Ensuite, il m'explique ce qu'il faut faire à la réception, comment aider les visiteurs qui viennent consulter des livres.

— Reste près de moi et observe comment je m'y prends. Ce n'est pas difficile. Si par hasard on te demande quelque chose de trop compliqué, tu n'as qu'à appeler Mademoiselle Saeki. Elle viendra s'en occuper. Mademoiselle Saeki arrive un peu avant onze heures. Le moteur de sa Volkswagen fait un bruit facilement reconnaissable. Elle gare la voiture au parking, entre par la porte de derrière, nous salue Oshima et moi.

ПЕРЕКЛАВ ОЛЕКСАНДР ЯКИМЧУК

Харукі Муракамі

КАФКА НА БЕРЕЗІ

Глава 19

СЬОГОДНІ ПОНЕДІЛОК І БІБЛІОТЕКА ЗАЧИНЕНА. Більшу частину часу в бібліотеці досить тихо, але в такий день, коли вона зачинена, вона схожа на Землю, про яку забув час. Або радше на місце, яке зачалося, сподіваючись, що час випадково не наткнеться на нього. Вниз по коридору від читального залу, за табличкою «Тільки для працівників», є зона з умивальником, де можна приготувати каву або чай, а також мікрохвильова піч. Одразу за ними – двері до гостьової кімнати, де є простенький санвузол і шафа. Поруч з односпальним ліжком стоїть тумба з лампою для читання і будильником. Також є невеликий письмовий стіл з лампою. Плюс старомодний набір стільців, обтягнутих білою тканиною, для прийому гостей, і скриня для одягу. Над невеликим холодильником готельного розміру стоїть посуд і невеличка поличка для його зберігання. Якщо раптом хочеться приготувати щось простеньке, то раковина знаходиться на вулиці. У ванній кімнаті є душова кабіна, мило, шампунь, фен і рушники. Все, що потрібно для комфортного короткострокового проживання. Вікно, що виходить на захід з видом на сад. Наближається вечір, і призахідне сонце виблискує за кедровими гілками.

— Я залишався тут кілька разів, коли було надто важко йти додому. Але більше ніхто не користується цією кімнатою. Наскільки я знаю, пані Саекі теж ніколи в ній не буває. Ти нікому тут не будеш заважати, ось що я намагаюся сказати.

Я ставлю рюкзак на підлогу й оглядаю своє нове житло.

— Тут є чисті простирадла, а в холодильнику достатньо продуктів, щоб ти перечекав. Молоко, деякі фрукти, овочі, масло, шинка, сир... Недостатньо для повноцінного обіду, але принаймні на канапку чи салат має вистачити. Якщо хочеш чогось кращого, раджу спробувати замовити їжу на винос, або піти поїсти десь у місцевих закладах. Щодо прання, то, боюся, тобі доведеться задовольнитися простим полосканням речей у ванній кімнаті. Так, я нічого не забув?

— Де зазвичай працює пані Саекі?

Ошіма показує на стелю.

— Пам'ятаєш ту кімнату на другому поверсі, яку я показував тобі під час екскурсії? Вона завжди там, пише. Якщо мені доводиться відходити на деякий час, вона іноді спускається вниз і замінює мене. Але якщо вона не має справ на першому поверсі, то завжди буде на другому.

Я кивнув.

— Я прийду завтра до десятої, щоб розповісти про твої обов'язки. До того часу просто розслабся і не хвилюйся.

— Дякую за все, – кажу я йому.

— Нема за що, – відповідає він.

Він пішов. Я почав розпаковувати свій рюкзак. Оглядаю свій мізерний гардероб. У комоді, вішаю сорочки та піджак, розкладаю блокнот і ручки на столі, складаю туалетні приналежності у ванній кімнаті і нарешті ховаю сам рюкзак у шафу.

У кімнаті немає жодних прикрас, окрім невеликої картини, написаної олією, реалістичного портрета молодого хлопця на березі моря. Непогано, вирішую я – може, намалював хтось відомий? Хлопчику на вигляд близько дванадцяти років, на ньому білий капелюх, він сидить на маленькому шезлонгу. Його лікоть лежить на одному з підлокітників шезлонга, а підборіддя впирається в руку. Він виглядає трохи сумним, але водночас і задоволеним. Поруч з хлопчиком сидить чорна німецька вівчарка, ніби охороняє його. Позаду нього видніється море, де купаються кілька людей, але вони намальовані дуже дрібно, тому не можна розгледіти їхніх облич. Вдалині також видніється невеликий острів. Я сідаю за стіл і ще деякий час вдивляюся в картину. Мені починає здаватися, що я чую шум хвиль, солоний запах моря.

Можливо, зображений підліток – це хлопець, який жив тут раніше.

Той, якого кохала пані Саекі і той хто марно загинув у свої двадцять років, втративши життя у протистоянні студентських угруповань. Не знаю точно, але щось мені підказує що це саме так.

Я майже впевнений, що пляж на картині, існує десь поруч.

Якщо так, то ми можемо побачити його таким, яким він був тридцять років тому. Час, який здається майже вічністю. Я намагався уявити себе через тридцять років. Наступного ранку за мною приходить Ошіма і показує, що потрібно зробити перед відкриттям бібліотеки. Треба повідкривати вікна, щоб впустити свіже повітря, швидко пропилососити і протерти столи, підлити воду у квіти, увімкнути світло, час від часу поливати садок і, нарешті, коли прийде час, відчинити входні двері. Перед закриттям ми робимо те саме, але у зворотному порядку. Зачиняємо вікна,

знову протираємо столи ганчіркою, вимикаємо світло і замикаємо двері.

— Було б дуже несподівано, якби щось вкрали, якби ми не були такими обережними, – каже Ошіма, – але ми з пані Саекі не любимо бути необережними. Ми ставимося до своїх обов'язків особливо серйозно. Я розраховую на те ж саме від тебе.

Я киваю. Тоді він пояснює мені, що робити на рецепції, як допомагати відвідувачам, які приходять консультуватися з приводу книг.

– Тримайся поруч зі мною і дивись, як я це роблю. Це не складно. Якщо хтось попросить тебе про щось складніше, просто поклич пані Саекі, і вона все зробить.

Пані Саекі приїхала трохи раніше одинадцятої. Двигун її «Фольксвагена» видає легко впізнаваний звук. Вона паркує машину на стоянці, заходить через задні двері і вітається зі мною та Ошімою.

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Ліна Костенко

Мій перший вірш написаний в окопі,
на тій сипкій од вибухів стіні,
коли згубило зорі в гороскопі
моє дитинство, вбите на війні.

Лилась пожежі вулканічна лава.
Горіла хата. Ніч здавалась днем.
І захищалась наша переправа
через Дніпро — водою і вогнем.

Гула земля. Сусідський плакав хлопчик.
Хрестилась баба, і кінчався хліб.
Двигтів отой вузесенький окопчик,
де дві сім'ї тулились кілька діб.

О перший біль тих не дитячих вражень,
який він слід на серці залиша!
Як невимовне віршами не скажеш,
чи не німою зробиться душа?!

Це вже було ні зайчиком, ні вовком —
кривавий світ, обвуглена зоря! —
а я писала мало не осколком
великі букви, щойно з букваря, —

той перший віршик, притулившись скраю,
щоб присвітила поночі війна.
Який він був, я вже не пам'ятаю.
Снаряд упав — осипалась стіна.

ПЕРЕКЛАЛА АРІНА БОРОДІНА

Lina Kostenko

Mon premier poème a été écrit dans une tranchée,
sur le mur, effritant à cause des explosions,
quand mon enfance, à la guerre tuée,
a perdu les étoiles de ses prévisions.
L'incendie, comme de la lave, se déversait. La nuit être le jour semblait.
La maison brûlait.
Et notre traversée du Dnipro
a été étouffée par le feu et par l'eau.
Le sol grondait. Un fils d'un voisin pleurait.
Une mère se signait et il ne nous restait presque plus de pain.
Cette étroite tranchée frissonnait,
deux familles s'y étaient blotties pendant plusieurs jours de temps.
Oh, la première douleur
de ces inenfantines impressions,
quelle marque elle laisse sur le cœur !
Si on ne dit pas, à l'aide de la poésie, l'inexprimable,
son âme ne deviendra-t-elle pas à s'exprimer incapable ?
Ce plus ni un lapin ni un loup n'était –
un monde sanglant, une étoile calcinée ! –
et j'ai écrit, presque avec un éclat de verre,
de grosses lettres, fraîchement sorties de l'abécédaire, –
ce premier poème, en étant moi-même au bord blottie,
pour que la guerre me donne de la lumière dans la nuit.
Je ne me souviens pas de ce qu'il était.
Un obus est tombé et le mur s'est effondré.

ПЕРЕКЛАЛА ВІКТОРІЯ КОСТИРЯ

Lina Kostenko

Mon premier poème écrit dans la tranchée,
sur ce mur fragile, détruit par les éclats,
quand mes étoiles ont disparu dans l'éclair,
et mon enfance a succombé dans le combat.

La lave des feux volcaniques se déversait,
la maison brûlait, la nuit devenait jour,
notre traversée de la rivière s'est étouffée,
par le Dnipro — par l'eau et le feu, un détour.

La terre tremblait, un enfant voisin pleurait,
la vieille femme se signait, le pain se consumait,
cet abri étroit tremblait sous le vent,
deux familles s'y cachaient, loin du néant.

Oh, la douleur de ces souvenirs sombres,
qui marquent le cœur de leurs cicatrices,
comment les dire, ces mots que l'on ombre,
si l'âme se tait dans cette grande malice?

Ce n'était ni un lapin, ni un loup,
un monde sanglant, où tout s'éteint,
je notais presque avec un éclat d'obus,
des lettres grandes, gravées dans mon destin.

Ce premier poème, écrivant dans l'ombre,
que la guerre éclaire, obscure et sans fin,
je ne me souviens plus du tout de son rythme,
un obus est tombé, emportant tout le matin.

Ліна Костенко

КРИЛА

А й правда, крилатим ґрунту не треба.
Землі немає, то буде небо.
Немає поля, то буде воля.
Немає пари, то будуть хмари.
В цьому, напевно, правда пташина...
А як же людина? А що ж людина?
Живе на землі. Сама не літає.
А крила має. А крила має!
Вони, ті крила, не з пуху-пір'я,
А з правди, чесноти і довір'я.
У кого – з вірності у коханні.
У кого – з вічного поривання.
У кого – з щирості до роботи.
У кого – з щедрості на турботи.
У кого – з пісні, або з надії,
Або з поезії, або з мрії.
Людина нібито не літає...
А крила має. А крила має!

ПЕРЕКЛАЛА АНАСТАСІЯ НАЛИВАЙЧУК

Lina Kostenko

LES AILES

Vraiment, les êtres ailés n'ont nul besoin de terre.
Sans sol, ils ont le ciel comme leur univers.
Sans champ, ils ont la liberté pour compagne.
Sans vapeur, ils ont les nuages qui les accompagnent.
C'est là, sans doute, la vérité des oiseaux...
Mais qu'en est-il des humains? Quel est leur lot?
Ils vivent sur terre. Ne volent pas eux-mêmes.
Pourtant ils ont des ailes. Oui, des ailes quand même!
Ces ailes ne sont pas faites de duvet ou de plumes,
Mais de vérité, de vertu et de confiance qui s'allument.
Pour certains – de fidélité en amour ardent.
Pour d'autres – d'élan éternel, toujours présent.
Pour d'autres – de sincérité dans leur labeur.
Pour d'autres – de générosité dans leurs douceurs.
Pour d'autres – du chant, ou bien de l'espérance,
Ou de poésie, ou de rêves en abondance.
L'humain semble ne pas voler dans les airs...
Mais des ailes il a. Des ailes, c'est clair!

ПЕРЕКЛАД АРТУР ПАЛАМАРЧУК

Lina Kostenko

LES AILES

Vrai, nul besoin de sol pour ceux qui ont des ailes.
Y a pas de terre, y aura l'azur de ciel.
Plaine sans solidité, sera la liberté.
Sans fumée, les nuages ne restent pas fermés.
C'est la raison des habitants des cieux...
Et l'homme alors ? N'a-t-il pas de don de Dieu ?
L'homme remplit la terre. Jamais il ne volera.
Mais il a des ailes. Elles sont toujours là !
Les ailes de l'homme ne sont ni légers ni lourds.
Mais se construisent d'un ardent amour.
Pour certains — de toute très fidèle confiance.
Pour certains — d'une constante persévérance.
Pour certains — de dédier des travaux.
Pour certains — de pouvoir de rendre heureux.
Pour certains — d'un rêve ou de l'espérance,
De la poésie ou d'une croyance.
Il semble que l'homme jamais ne volera...
Mais il a des ailes. Elles sont toujours là !

ПЕРЕКЛАЛА ЄЛИЗАБЕТА САВЧУК

Lina Kostenko

LES AILES

C'est vrai, qui sait s'élever n'exige pas de terre.
S'il n'y a pas de terre, il y aura du ciel.
Si le champ n'est pas trouvé, il aura la liberté.
S'il n'y a pas de couple au sol, les nuages seront en vol.
C'est, sans doute, la vérité des ailes...
Mais l'homme alors? Que doit-il faire ?
Il vit sur la terre, incapable d'atteindre le ciel.
Mais il a des ailes – oui, il a des ailes.
Pas de peluches ni de plumes attachées,
Mais elles sont de foi, de justice et de sincérité.
Pour les uns, c'est garder un amour immortel,
Et pour d'autres, c'est une lutte éternelle.
Chez certains, le travail est une belle aventure,
Et chez d'autres, c'est l'élan du soin qui rassure.
Dans un cœur, la poésie fredonne une mélodie,
Dans un autre, l'espoir embrase les rêves en harmonie.
L'homme, dit-on, ne sait pas voler vers le ciel,
Mais il a des ailes - oui, il a des ailes.

ПЕРЕКЛАД ЛЮБОМИР СТОЛАЩУК

Lina Kostenko

LES AILES

Vraiment, qui ont des ailes ignorent le sol.
S'il n'y a pas de terre, ils ont le ciel.
Pas de champ à côté, il y a de la volonté.
Un nuage, s'il n'est pas dans la cage.
Sans doute c'est vrai pour l'oiseau.
Mais c'est le même pour un humain?
Il est par terre, il ne vole pas.
Il a des ailes, mais reste là-bas!
Ils manquent de plumes comme on le pense.
Plutôt de l'honnêteté et de la confiance.
Quelqu'un les a avec l'amour fidèle.
Quelqu'un – pour un désir perpétuel.
Quelqu'un – pour travailler très dur.
Quelqu'un – est altruiste chaque jour.
Quelqu'un les trouve dans l'espoir.
Dans une chanson ou mémoire.
Même si un homme ne vole pas...
Il a des ailes, ils sont là-bas!

ПЕРЕКЛАЛА ІРИНА СУЛИМ

Lina Kostenko

DES AILES

Mais c'est vérité, les oiseaux n'ont pas besoin de terre
S'il n'y a pas de terre, il y aura un ciel.
S'il n'y a pas de champ, il y a liberté.
S'il n'y a pas de vapeur, il y a des nuages.
C'est sans doute la vérité de l'oiseau...
Mais qu'en est-il de l'homme? Qu'en est-il de l'homme ?
Il vit au sol. Il ne vole pas.
Mais il a des ailes. Mais il a des ailes!
Ces ailes ne sont pas faites de peluches et de plumes,
Mais Ils sont faits de vérité, de vertu et de confiance.
Pour certains, ils sont faits de loyauté dans l'amour.
Pour certains, ils sont faits d'efforts éternels.
Pour certains, ils sont faites de sincérité pour le travail.
Pour certains, ils sont faites de fort désir de s'occuper des autres.
Pour certains, ils sont faits de chants ou d'espoir.
Soit à partir d'une poésie, soit à partir d'un rêve.
L'homme ne semble pas voler...
Mais il a des ailes. Mais il a des ailes!

Ліна Костенко

НАВШПИНЬКИ ПОВЕРТАЮСЯ В ТІ ДНІ

Навшпиньки повертаюся в ті дні.
Вони, як сонце, сходять у мені.
Там є наш дім і обрій твоїх рук,
і ще душа не відає розлук
І ще є час для друзів і гостей.
І щастя є. І донечка росте.
І син малює квіточку зорі,
як той Маленький принц Екзюпері.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕСЯ ПОЗНЯК

Lina Kostenko

SUR LA POINTE DES PIEDS, JE RETOURNE À CES JOURS

Je retourne doucement à ces jours-là.
Ils réchauffent mon âme comme le soleil.
Là-bas, il y a notre maison et l'horizon de tes bras, Et l'âme ne connaît pas
encore les adieux. Il reste encore du temps pour les amis et les invités.
Et le bonheur est là. Et notre fille grandit.
Et notre fils dessine cette rose solitaire, Comme le Petit Prince de Saint-Exupéry.

ПЕРЕКЛАЛА АННА ТРОЦЕНКО

Lina Kostenko

SUR LA POINTE DES PIEDS, JE REVIENS À CES JOURS

Sur la pointe des pieds, je reviens à ces jours.
Ils, comme le soleil, renaissent en moi toujours.
Là-bas, notre maison et l'horizon de tes bras,
L'âme encore ne connaît pas le temps de l'effroi
Il reste encore du temps pour les amis, les invités.
Il y a du bonheur partout, et ma fille qui grandit.
Mon fils peint une fleur aux couleurs de la nuit,
Comme le Petit Prince de Saint-Exupéry.

ПЕРЕКЛАЛА МІЛАНЬЯ ЧЕРНЕНКО

Lina Kostenko

JE REVIENS EN SES JOURS TRÈS DOUCEMENT

Je reviens en ses jours très doucement,
Ils sont le soleil qui se lève dans mon âme.

Il y a notre logement familial,
Où je sens la chaleur de ta main dans mon cœur,
qui ne sait pas encore ce qu'est la séparation.

Là, il y a toujours du bonheur,
Et notre fille grandit
Et nous avons encore le temps d'inviter des amis.

Le dessin de fils est éclairé par le ciel d'étoiles fleuries
Côme une vue de la planète de Petit Prince d'Exupéry.

ПЕРЕКЛАЛА АНАСТАСІЯ ЮРЧУК

Lina Kostenko

JE REVIENS VERS CES JOURS-LÀ TOUT DOUCEMENT

Je reviens vers ces jours-là tout doucement.

Ils se réveillent comme le soleil au fond de moi.

Voilà le lieu où nous vivons et l'horizon entre tes mains,

Voilà mon âme ne connaît pas le mot "départ"

Il reste le temps des invités et des amis.

Il y a de la joie. Et ma fille qui grandit.

Et là, mon fils dessine une fleur étoilée,

comme le Petit Prince qu'Exupéry a créé.

ПРИМІТКИ

¹ Оригінал твору див. тут:

<https://www.gutenberg.org/cache/epub/66092/pg66092-images.html>

² Завдання з предмету «Практичний курс перекладу з англійської мови».

³ Вихідні дані оригінального тексту: BBC News, 17 April 2025

<https://www.bbc.com/culture/article/20250415-jmw-turner-at-250-why-his-greatest-painting-the-fighting-temeraire-is-so-misunderstood>

⁴ Вихідні дані оригінального тексту:

<https://blog.editors.ca/five-tips-for-creating-a-newsletter-people-will-actually-read/>

⁵ Джерело: «This living hand, now warm and capable» / BY JOHN KEATS (1795–1821). URL:

<https://www.poetryfoundation.org/poems/50375/this-living-hand-now-warm-and-capable>

⁶ Френсис Ледвідж (Ірландія, 19 серпня 1887 – Бельгія, 31 липня 1917) – ірландський поет, громадський і політичний діяч, патріот і націоналіст. Борець за незалежність Ірландії. Римо-католик. Йому було 29 років, коли він загинув на Першій світовій війні у Бельгії (Ypres – Іпр), у Битві біля Пашендейла. На війну пішов добровольцем.

Народився в бідній сім'ї, у Слейні (Slane), графство Міт (Meath). Почав писати в 90-х рр. XIX ст. і творив по 1917 р. включно. Завдяки ірландському звучанню та кельтській тематиці творів був прозваний «поетом чорних дроздів» («poet of the blackbirds»: чорний дрізд – тотем, символ Ірландії та деяких інших кельтських країв).

Не мав університетської освіти, але багато читав, змінив кілька професій: шахтаря, продавця, секретаря профспілки (1913) тощо. Особисто знав Вільяма Батлера Єйтса та інших яскравих ірландських поетів та інших творців. Ледвіджу сприяв ірландський письменник лорд Дансейні (Lord Dunsany), який дав йому роботу бібліотекаром (завдяки чому Ф. Ледвідж познайомився з Єйтсом та

іншими) і допомагав із публікацією віршів. Підготовка подальших віршів до друку (другого тому) тривала до загибелі поета.

Посмертно (1919) завдяки лорду Дансейні вийшла збірка 122 віршів Ф. Ледвіджа.

На поетовій батьківщині є його музей з 1982 р.

Мова віршів англійська, але подекуди з ірландизмами, які дуже доречні. Багато патріотичної поезії, про героїчне минуле, міфологічну образність – божеств, героїв ірландських скел (Фінн, Луг, Каолте, фейрі та інші). Часто наслідує пісенну традицію. Вірші мелодійні, рими – точні. Ці поезії нагадують то пісні, то навіть замовляння.

У перекладі поданого вірша відтворено алітерацію II строфи (1 рядок – *wandering the war*). Останній рядок кожної строфи – усічений (це нерідко в ірландській англійській поезії).

Фінн (Fionn mac Cumhaill) – легендарний кельтський герой саґ (скел) і міфів Фінн МакКумал (МакКул, МакКуйль) – воїн, наділений мудрістю і даром провидіння (отриманими від чарівного лосося під час навчання у друїда), син смертного і сиди. Фінн (дослівно «таємне знання», але є версії, що це «прекрасний на вроду чоловік», «білий», «осяйний» тощо) – досі популярне в Ірландії чоловіче ім'я. Фіона – жіночий варіант.

Луг (Lugh, дослівно «Осяйний») – кельтський бог, воїн, покровитель сонця, світла, мистецтв. Його називали «золоті руки», «на всі руки майстер». Атрибути – солярний культ, непереможний чарівний спис і чарівний пес.

⁷ Джерело: The complete poems of Francis Ledwidge; with introductions by Lord Dunsany. URL:

https://archive.org/stream/completempoemsoff00ledwiala/completempoemsoff00ledwiala_djvu.txt

⁸ Вихідні дані оригінального тексту:

<https://www.careershifters.org/expert-advice/how-to-change-career-when-youve-no-idea-what-to-do-next>

⁹ Кірстін Шваб – австрійська поетеса, актриса і викладачка. Кірстін Шваб народилася 1976 року в місті Грац (центр федеральної землі Штирія), живе як вільна художниця у Відні; вона закінчила курси з акторської майстерності (Університет музики та виконавських мистецтв, м. Грац, Австрія) та виступала на різних сценах по всьому

німецькомовному регіону. Її письменницька творчість включає в себе поезію, прозу та драму.

¹⁰ *Trüffelschwein, das*

Schwein, das für die Suche nach Trüffeln abgerichtet ist – свиня, яка навчена шукати трюфелі

übertragen, vergleichend, bildlich – jmd., der (beruflich) hartnäckig Nachforschungen anstellt; jmd., der ein besonderes Gespür hat, etw. Herauszufinden – переносне, порівняльне, образне - хтось, хто (професійно) наполегливо проводить розслідування; хтось, хто має особливе чуття, щоб щось виявити

<https://www.dwds.de/wb/Tr%C3%BCffelschwein>

¹¹ Збігнєв Герберт – польський поет, поетичний прапор польської опозиції проти комуністичного режиму 1980-х років. Пан Коґіто вважається одним із найвідоміших поетичних образів у польській літературі, він є літературним альтер еґо автора й уособленням його поглядів, хвилювань і міркувань. Пан Коґіто – звичайна людина, що намагається зберегти свою гідність та моральні принципи в умовах тоталітарного суспільства

¹² *Джерело: THE ENGLISH AND SCOTTISH POPULAR BALLADS by FRANCIS JAMES CHILD. [1882-1898]. URL:*

<https://www.sacred-texts.com/neu/eng/child/ch098.htm>

¹³ Переклад з мови скотс, з шотландських народних балад пізнього Середньовіччя. Балада відома в різних варіантах, перекладено перший із вказаної збірки (98 A) із відтворенням *алітерацій, внутрішніх рим і повторів*.

Мотив вигнання (ізгойства) поширений у шотландському фольклорі. Але в цій баладі не вказано, чому Смагло Едама вигнали з рідного краю (причому розлучивши з батьками, а в оригіналі – ще й із братом і сестрою). Вочевидь, дружина (леді) послідувала за чоловіком проти закону. Оскільки Едам полює (хоча життя в лісі зумовило до цього), можна припустити, що вдома він був браконьєром (на цьому ґрунтуються деякі сюжети балад про Робіна Гуда, з-поміж яких є й шотландські).

Цікаво, що хоча коваль – смаглявий, але його пальці названі білими. Вочевидь, тут мається на увазі його вправність, майстерність (як Ізольду Білоруку в «Романі про Трістана та Ізольду» назвали так саме тому, що вона чудово гаптувала).

Ім'я *Adam* відтворюється як Адам (із наголосом на першому складі) або як Едам. Життя з коханою дружиною в лісі, причому в альтані (*bower*), нагадують історію Адама і Єви до гріхопадіння (недарма героя звать *Adam*).

Те, що Едамова дружина каже лицарю-улеснику, що не буде його коханкою (свідомо вжито діалектизм «любаска», бо в оригіналі шотландизм *letan* – «коханка», «метреса»), а на більше він не здатний (чи більше не здатний запропонувати), означає, що залицяльник офіційно з нею не одружиться. По-перше, він непорядний і справді не заводить мови про одруження, а по-друге, леді вірна Едаму (із яким, вочевидь, повінчана), а церковний шлюб – особливо за Середньовіччя – було дуже важко розірвати. (Звісно, Едамова дружина і не прагне покинути чоловіка). Отже, у цій баладі розводяться поняття шлюбу і співмешкання.

Також, якщо прийняти натяк на Адама і Єву, лицар може бути лукавим змієм-спокусником – але героїня балади, навчена біблійною історією про гріхопадіння, повелась інакше, аніж її праматір.

Те, що Едам відтяв лицарю чотири пальці на руці (вочевидь, правій), означає: віднині ворог не зможе володіти зброєю (хай руку рубано і, певно, посмертно). Отже, і не буде лицарем, і по-лицарськи його не поховають. Оскільки Едам вийняв лука і меч, то, вочевидь, убив ворога (застрелив), а пальці (відтяті мечем) взяв на пам'ять. Не кажучи про те, що у цій баладі (як і деяких інших) лицарі поводяться явно непорядно, а відтак, заслуговують на позбавлення лицарства. Також Едам, позбавлений привілеїв, поводить ся шляхетно, захищаючи честь дружини, а лицар, в якого ці привілеї є офіційно, негідний свого звання.

«Серденя» – діалектне: коханий, милий, любий.

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Світлана **Безкорвайна**
м. Рівне
bezraketa007@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Аріна **Бородина**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Ольга **Василюк**
м. Рівне
teawithblueberry@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Дарина **Виногородська**
м. Рівне
vinogorodskadaryna@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Тетяна **Карплюк**
м. Київ
t.karpliuk1@gmail.com

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Олександра **Купчишина**
м. Рівне
kupchyshynao@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Вікторія **Костира**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Віктор **Марач**
м. Рівне

Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри вищої математики Рівненського державного гуманітарного університету

Ольга **Мацюк**
м. Шумськ
gorbatiukolia.c140@gmail.com

Магістрантка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Юлія **Мельник**
м. Рівне
yulia.melnyk005@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Анастасія **Наливайчук**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Артур **Паламарчук**
м. Київ
Arturua2006@gmail.com

Студент факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Валерія **Пашинська**
м. Рівне
pashynskavaleriia@gmail.com

Студентка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Олеся **Позняк**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Єлизавета **Савчук**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Анастасія **Семененко**
м. Київ
anastasiya.semenenko159@gmail.com

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Ольга **Смольницька**
м. Івердон-ле-Бен,
кантон Во, Швейцарія
mytholog7@gmail.com

Афіліація: Зовнішня наукова співробітниця філологічного факультету, SLAS – Секція (Відділ) слов'янських та південноазійських мов і цивілізацій, Лозаннський університет, Швейцарія (Faculté des Lettres, SLAS – Section de langues et civilisations slaves et d'Asie du Sud – UNIL, Université de Lausanne)

Українська науковиця, перекладачка, письменниця, поетеса, кандидатка філософських наук. Консультант з української філології Місії «Постуляційний Центр беатифікації й канонізації святих» Української Греко-Католицької Церкви (м. Львів). Мешкала в м. Буча Київської області, Україна. На сьогодні проживає у Швейцарії. Перекладацькі відзнаки: 2023 – лауреатка перекладацької Премії імені Олега Микитенка – премія журналу «Всесвіт» за 2022 рік – за переклад з чеської балади Карела Яромира Ербена «Весільні сорочки» зі збірки «Букет (китиця) з народних оповідок»; 2021 – Стипендіатка і лауреатка Першої Стипендії Шептицького у напрямі переклад (2021) – Центр Митрополита Андрея Шептицького, Український католицький університет, за підтримки Українського культурного фонду (переможниця конкурсу); 2020 – I місце (переможниця) в Конкурсі перекладів бразильської поезії – Concurso de traduções de poesia Brasileira (видавництво «Компás», видавництво «Макондо» – Editorial «Macondo»), та ін. Членкиня Українського Кіплінгівського Товариства з 2017 р. Членкиня

Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury (Польща) з 2022 р. Членкиня редакційної колегії видання «SlavicumPress. Laboratory of Slavic Studies» (Цюрих, Швейцарія).

Олександра **Стасюк**
м. Рівне
sashastasiuk2206@gmail.com

Магістрантка філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Оксана **Степанчук**
м. Рівне
oksana.stepanchuk0602@gmail.com

Магістрантка філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Олена **Степанюк**
м. Дніпро
inostrankadp@gmail.com
ratdulivre@yahoo.fr

Завідувачка відділом документів іноземними мовами Дніпровської Центральної міської бібліотеки. Українською мовою надруковані переклади поезій Мілоша Чеслава та Збігнєва Герберта в збірках поезій Генерального Консульства республіки Польща в Харкові (Україна). Організаторка перекладацьких проєктів на пошану Тараса Шевченка та перекладів німецькомовних поезій. Видавчиня, перекладачка та редакторка збірок «Незлим тихим словом» (переклади творів Шевченка 8 європейськими мовами) та збірки «Словошалик». Учасниця збірок перекладів поезій «Ars Translatorica III», «Ars Translatorica V», «Ars Translatorica VI», «Ars Translatorica VII», «Ars Translatorica VIII», «Ars Translatorica IX». Перекладачка альманаху «Час осмислити цей світ, час втамувати біль» (Познань, Польща). Освіта: Криворізький педагогічний університет, Краківський педагогічний університет (Польща)

Анастасія **Стибленко**
м. Рівне

Студенка філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Любомир **Столашук**
м. Київ
stolasuklubcik@gmail.com

Студент факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Ірина **Сулим**
м. Київ
Irinasulim666@gmail.com

Студентка факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Владислав **Тофоров**
м. Здолбунів
vladtoforov70@gmail.com

Учень 11 класу Здолбунівського ліцею № 4

Анна **Троценко**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного
технічного університеу України «Київський
політехнічний інститут»

Міланья **Черненко**
м. Київ
milachernenko28@gmail.com

Студентка факультету лінгвістики Національного
технічного університеу України «Київський
політехнічний інститут»

Анастасія **Юрчук**
м. Київ

Студентка факультету лінгвістики Національного
технічного університеу України «Київський
політехнічний інститут»

Олександр **Якимчук**
м. Київ
Sanich3434@gmail.com

Студент факультету лінгвістики Національного
технічного університеу України «Київський
політехнічний інститут»

Науково-популярне видання
ARS TRANSLATORICA

Збірник перекладів
Випуск 10

The Collection of Translations
Issue 10

Формат 60х841/16.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Bookman Old Style.
Авт. арк. 4,2. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»,
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27